

Verkiezingsprogramma 2018-2022

Zó! Zoetermeer

Voorwoord

Beste Zoetermeeders,

Voor u ligt het verkiezingsprogramma met onze plannen voor Zoetermeer. De leden van onze vereniging Zó! Zoetermeer hebben dit programma vastgesteld. Samen gaan we ons programma bij zoveel mogelijk mensen onder de aandacht brengen. Zoetermeer is een prachtige stad, maar het kan altijd beter. En dat begint met een goed bestuur met verstandige, creatieve, degelijke en integere mensen.

Ik nodig u van harte uit om op ons te stemmen!

Vooraf ook omdat we een prachtige lijst met kandidaten hebben. Een lijst met mensen die klaar staan om na de verkiezingen keihard te werken in de fractie van Zó! Zoetermeer om onze idealen - u leest er alles over op de volgende pagina's - werkelijkheid te laten worden. Ik ben er geweldig trots op dat ik deze lijst mag aanvoeren.

Ieder jaar komen er weer leden bij. De meesten zijn actief in onze vereniging, vooral nu met de verkiezingscampagne. U kunt ook meedoen en meedenken. Via onze website www.zozoetermeer.nl kunt u zich aanmelden als lid. Want 'met elkaar, voor elkaar' geldt natuurlijk ook voor U.

*Marijke van der Meer
Lijsttrekker Zó! Zoetermeer*

Zó! in het kort

- **Wonen - genoeg huizen voor iedereen**
Betaalbare woningen voor mensen met een middeninkomen, genoeg woningen voor jonge starters, en voldoende (zorg-)woningen voor senioren.
- **Veiligheid - thuis, buiten, en op school**
Team handhaving uitbreiden en veel beter bereikbaar, geen alcohol en drugs in de buurt van scholen, cameratoezicht waar zinvol, veel aandacht voor integratie en discriminatie, strakke aanpak tegen radicalisering.
- **Zorg - het kan echt veel beter**
Klantvriendelijke Wmo, effectieve jeugdzorg, steun voor mantelzorgers, genoeg zorg- en verpleegbedden, betere service hulpmiddelen, en scootmobielen 15 km/uur. Toegankelijkheid gehandicapten 10x beter.
- **Inkomen - rondkomen is de basis**
Werkgelegenheid op alle niveaus, ZoetermeerPas en KindPas behouden, genoeg (preventieve) schuldhulpverlening.
- **Duurzame energie - en niet (te) duur**
Nul-op-de-meter en verstandige vormen van energiebesparing. Onderzoek naar alternatieve mogelijkheden zoals aardwarmte, waterkracht, fietspaden-als-zonnecollectoren. Géén windmolens in stedelijk gebied.
- **Mooie stad - schoon en leefbaar**
Onderhoud groen en straten weer op niveau, aanpak hondenpoep, bomen op geschikte plaatsen, verkeersveiligheid bewaken, geluidsoverlast van feesten moet binnen de perken blijven.
- **Vrije tijd - sport en cultuur**
Nieuw zwembad, blauwalg bestrijden. Subsidies voor Stadstheater, CKC, de Bieb en De Boerderij. Sportaccommodaties goed op orde.
- **Koffie & Zó! - makkelijk contact met de fractie**
De fractie komt vaak naar u toe, is makkelijk bereikbaar en stuurt met enige regelmaat nieuwsbrieven naar alle geïnteresseerden. Uw inbreng wordt altijd serieus meegewogen.
- **Zoetermeer Zó! betaalbaar**
Hondenbelasting voor de eerste hond daalt van ruim 61 naar 25 euro. De inkomsten uit de Onroerend Zaak Belasting (OZB) worden alleen verhoogd om de inflatie te compenseren. Zó! is waakzaam dat niemand op extra hoge kosten wordt gejaagd.

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Zó! in het kort	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	6
1. Zó! Zoetermeer	7
<i>Fractie komt naar u toe</i>	7
<i>Inspraak</i>	7
<i>Toegankelijkheid moet véél beter</i>	8
<i>Financiën</i>	8
2. Wonen	10
<i>Woningmarkt – speciale aandacht voor starters</i>	10
<i>Woningmarkt – woningen voor iedereen</i>	10
<i>Eerlijke samenwerking Haaglanden</i>	10
<i>Kantoren ombouwen</i>	10
<i>Duurzaam</i>	11
3. Opperuimde stad	12
<i>Onderhoud weer op niveau 'goed'</i>	12
<i>Hondenpoep en hondenbelasting grote ergernissen</i>	12
<i>Meer afvalbakken</i>	13
<i>Afval zelf scheiden of alles op een hoop?</i>	13
<i>Geen zwerfafval rond de milieu-eilanden of bij het legen van de klike's</i>	13
<i>Plasticberg</i>	13
4. Schone lucht, geluidsoverlast	15
<i>Schone lucht</i>	15
<i>Geluidsoverlast</i>	15
5. Energiebesparing	16
<i>Geen windturbines erbij</i>	16
<i>Nul op de meter en innovaties</i>	16
<i>Laadpalen</i>	16
6. Economie en werkgelegenheid	18
<i>Werkgelegenheid – belangrijk bij alle besluiten</i>	18
<i>Stadshart en Dorpsstraat</i>	18
<i>Dutch Innovation Factory</i>	18
<i>Dienst Sociale Werkvoorziening (DSW)</i>	18
<i>Gemeente meer op werkbezoek bij bedrijven</i>	19
<i>Verborgten groepen werklozen</i>	19
7. Armoede en schulden	20
<i>ZoetermeerPas & Kindpas</i>	20
<i>Schuldhelpverlening en preventieve schuldhelpverlening</i>	20
<i>Fondsen en kwijtschelding</i>	20
<i>Rekenlessen</i>	21
8. Zorg	22
<i>Gemeente houdt een verantwoordelijkheid</i>	22

<i>Gemeente moet bereikbaar zijn</i>	22
<i>Wmo, beroep en klachten</i>	22
<i>Cliëntondersteuning</i>	23
<i>Mantelzorg – het overkomt je, en ondersteuning is nodig</i>	23
<i>Persoonsgebonden Budgetten (PGB's)</i>	24
<i>Scotmobielen, Ouderenbus en RegioTax</i>	24
<i>Hospice</i>	24
<i>Ouderenbezoekers</i>	24
<i>Verstandelijk en/of psychisch gehandicapt</i>	24
<i>Privacy in de zorg</i>	25
<i>Voldoende verpleegbedden en seniorenwoningen</i>	25
<i>Zorgbedden</i>	25
<i>Geen fraude, wel eerlijke salarissen, geen zelfverrijking</i>	25
<i>Donorregistratie</i>	26
9. Jeugd en jeugdzorg	27
<i>Jeugdzorg – we moeten het beter doen!</i>	27
<i>Onderwijs - afstemming met het bedrijfsleven</i>	28
<i>Voortijdig schoolverlaten</i>	28
<i>Veilig op school</i>	28
<i>Veilig op straat - HALT</i>	28
<i>Integrale Kindcentra, 7 – 19 uur opvang</i>	28
<i>Alcohol en jeugd horen NIET bij elkaar</i>	29
10. Veiligheid	30
<i>Bestrijding criminaliteit - politie</i>	30
<i>Team Handhaving - beter bereikbaar</i>	30
<i>Wijk en Agent Samen (WAS)</i>	30
<i>Aangiftebereidheid</i>	30
<i>Zelf doen en zelf uitkijken, whatsapp-groepen</i>	31
<i>En als er brand uitbreekt...</i>	31
<i>Vóór beveiligingscamera's en de inzet van sociale media</i>	31
<i>Stadsmarshall</i>	32
<i>Jongerenoverlast</i>	32
<i>Alcohol, drugs en hennepkwekerijen</i>	32
<i>Geweld thuis – meldpunt bezorgd</i>	32
<i>Geen verloedering, geen enge plekken</i>	33
<i>Wel verlichting</i>	33
11. Integratie en discriminatie	34
<i>Taalonderwijs – hoe eerder hoe beter</i>	34
<i>Maatwerk voor taal voor vluchtelingen</i>	34
<i>Niet discrimineren</i>	34
<i>Culturele verschillen</i>	34
<i>Radicalisering</i>	35
12. Inrichting van de stad	36
<i>Omgevingswet</i>	36
<i>De boom is belangrijk maar de mens gaat vóór</i>	36
<i>Reclame</i>	37
13. Verkeer en vervoer	38
<i>Wandel- en fietspaden</i>	38
<i>Scheiding van voetgangers en fietsers</i>	38
<i>Bewaakte fietsstallingen gratis!</i>	38
<i>Liften die werken of een alternatief</i>	39
<i>Openbaar Vervoer – het moet wel rijden!</i>	39
<i>Parkeren in woonbuurten</i>	39
<i>Parkeren in kantoorbuurten</i>	40
<i>Verkeersveiligheid – ongelukken analyseren en voorkomen</i>	40
<i>Situatie Nutricia</i>	40

<i>Verbindingen van Noord naar Zuid</i>	40
14. Sport	41
<i>Sportaccommodaties</i>	41
<i>Maatschappelijke betrokkenheid sportverenigingen</i>	41
<i>Sport moet sportief en zonder geweld!</i>	41
<i>Sociale veiligheid Sportaccommodaties</i>	42
<i>Sportgala, sportevenementen en topsport</i>	42
<i>Sport voor gehandicapten en chronisch zieken</i>	42
<i>Sport voor kinderen financieel bereikbaar</i>	42
<i>Investeringsimpuls behouden</i>	43
<i>Zwemmen</i>	43
<i>Blauwalg</i>	43
15. Vrije tijd en cultuur	44
<i>Vrijwilligerswerk</i>	44
<i>Evenementen</i>	44
<i>Amateurgezelschappen</i>	44
<i>Bibliotheken behouden en uitbouwen</i>	45
<i>Stadsmuseum</i>	45
<i>Poppodium De Boerderij</i>	45
<i>Behoud bestaande culturele voorzieningen</i>	45
<i>Nieuwe initiatieven - Cultuurfonds - Kunstsubsidies</i>	45
16. Natuur en milieu	47
<i>Waterberging in de Nieuwe Driemanspolder</i>	47
<i>Dierenwelzijn</i>	47
<i>De overheid moet controleren</i>	47
<i>Kinderboerderijen, wijktuinen en leren over de flora en fauna</i>	47
17. Overheid en bestuur	48
<i>Als de Zoetermeerder klant is, is de gemeente klantvriendelijk</i>	48
<i>Verantwoordelijke oplossingsgerichte ambtenaren</i>	48
<i>Digitaal zoveel maar kan</i>	48
<i>Financieel degelijk</i>	49
<i>Belastingen en heffingen</i>	49
<i>Splitsen programma's</i>	49
<i>Samenwerken met andere gemeenten - Bleizo</i>	49
<i>Samenwerken in Gemeenschappelijke Regelingen met meerdere gemeenten</i>	49
<i>Stedenbanden</i>	50
<i>Splitsen wijken en wijkgericht werken</i>	50
<i>Vernieuwingen</i>	50

Inleiding

Zó! Zoetermeer is een onafhankelijke Zoetermeerse partij. Wij vertegenwoordigen de kiezers die de plaatselijke politiek belangrijk vinden en wij zijn een goed alternatief voor de mensen die niet (meer) op een van de landelijke partijen willen stemmen.

Wij werken echt lokaal, en dat betekent dat wij niet alleen met u komen praten als er verkiezingen zijn. Wij zijn iedere maand, jaar in jaar uit, op een andere locatie met Koffie & Zó!. Met een kopje koffie erbij vragen we aan u hoe het gaat in de stad. Naar aanleiding van die gesprekken pakken we veel op. Soms stellen we mondeling vragen in de raad, soms stellen we officiële schriftelijke vragen aan het college van Burgemeester en Wethouders. Als we merken dat individuele mensen er niet goed uitkomen met de gemeente, proberen we soms ook om informeel achter de schermen de zaak weer vlot te trekken.

In ieder geval houden we iedereen die dat wil zoveel mogelijk op de hoogte van wat we doen, soms persoonlijk per e-mail, maar bijvoorbeeld ook met onze nieuwsbrief.

Vaak vragen mensen zich af of Zó! Zoetermeer 'rechts' of 'links' is. Om een idee te geven: als het gaat om veiligheid en leefbaarheid dan behoren wij aan de rechterkant van de politiek, want wij willen niet dat Zoetermeer verloedert. Als het gaat over het voor elkaar zorgen, vooral voor mensen die het qua inkomen of qua gezondheid niet zo goed hebben, dan horen wij bij de linkerkant van de politiek. Wij vinden goed voor elkaar zorgen erg belangrijk. En voor de rest gebruiken we vooral de ideeën die u ons meegeeft en natuurlijk ons gezonde verstand. Wij zijn er voor alle Zoetermeesters, en daarbij maakt het voor ons niet uit waar u geboren bent.

Zoetermeer is geen eiland en in de regio moet er worden samengewerkt. Zó! Zoetermeer maakt deel uit van een groep lokale partijen in Zuid-Holland, zodat we met elkaar van gedachten kunnen wisselen. Het is de bedoeling dat er in 2019 wordt meegedaan aan de verkiezingen voor Provinciale Staten. Dan hebben we via de Lokale Partij Zuid-Holland ook een eigen contact in de provincie.

In de afgelopen periode moest de stad heel erg bezuinigen. Pas het laatste jaar gaat het gelukkig weer ietsje beter. In dit programma leest u wat wij vinden dat er moet gebeuren in de stad. Daarbij geldt dat we het wel moeten kunnen betalen. Zó! Zoetermeer kijkt naar de stad zoals u zelf ook uw huishouden regelt: wat echt moet komt eerst, vervolgens zorgen we dat we genoeg sparen voor kosten die in de toekomst op ons afkomen, en we komen pas aan de wat 'luxere' zaken toe, als er nog geld over is.

Het is onmogelijk om alle taken en onderwerpen van de gemeente te beschrijven. Zaken die nu prima lopen in de stad – denk bijvoorbeeld aan de uitgifte van paspoorten en rijbewijzen op afspraak – moeten vooral zo goed blijven lopen. Als het hapert zullen we ingrijpen.

Vragen?

Die kunt u altijd aan ons stellen. Ook na de verkiezingen!

Op onze website www.zozoetermeer.nl vindt u onze telefoonnummers.

U kunt ook een e-mail sturen naar fractie@zozoetermeer.nl.

1. Zó! Zoetermeer

Ons motto is 'met elkaar, voor elkaar' en dat geldt voor iedereen die in Zoetermeer woont. We staan keihard voor gelijke behandeling van iedereen. Het maakt niet uit of u gelooft, wat u gelooft, waar u vandaan komt, wat uw seksuele geaardheid is, of dat u gehandicapt bent.

Daarbij is het natuurlijk wel de bedoeling dat iedereen zich aan de Nederlandse wet houdt. Iedereen die in Zoetermeer woont moet natuurlijk Nederlands spreken en als u dat nog niet goed kunt, dan gaan we ervan uit dat u moeite doet om het te leren.

Mensen in een leefbare stad bezorgen elkaar geen overlast, maar hebben begrip voor elkaar en hebben verdraagzaamheid hoog in het vaandel.

Fractie komt naar u toe

De fractieleden van Zó! Zoetermeer, ondersteund door leden van de vereniging, zijn sinds begin 2012 maandelijks aanwezig in een van de Zoetermeerse wijken met 'Koffie & Zó!'. Wij vinden het belangrijk om steeds in contact te zijn met de bewoners van Zoetermeer dus komen we met u praten, met - als u wilt - een kopje koffie erbij. Wij komen dus niet alleen naar buiten als er verkiezingen zijn!

Daarnaast zijn wij zo veel als mogelijk aanwezig op informatie-avonden en komen we op werkbezoek bij organisaties. Wie wat te melden of te vragen heeft: de fractie is per e-mail en per telefoon altijd bereikbaar! Kijk voor de telefoonnummers op onze website www.zozoetermeer.nl en u kunt mailen naar fractie@zozoetermeer.nl.

Inspraak

De gemeenteraad neemt beslissingen over de stad. Dat is het werk van de gemeenteraad, daarvoor heeft u ons gekozen! Daarbij geldt: meeste-stemmen-gelden. Daarom is het erg belangrijk dat u op Zó! Zoetermeer stemt, zodat we met veel zetels veel invloed hebben en veel van de punten die u op de volgende pagina's leest, kunnen realiseren.

U kunt er op rekenen dat onze fractie beslissingen neemt op basis van dit verkiezingsprogramma. Daarnaast houdt de fractie van Zó! Zoetermeer bij de afwegingen altijd rekening met de mening van de betrokkenen. De gemeente verzorgt inspraak volgens de wet en volgens de afspraken die we in Zoetermeer daarover maken bij de verschillende onderwerpen.

Om er voor te zorgen dat u uw mening kunt geven moet u weten dat er beslissingen op komst zijn. De gemeente moet daar goed over communiceren:

- Brieven sturen aan de mensen die het direct aangaat, bijvoorbeeld aan de mensen uit de straat, of het bestuur van de sportvereniging.
- Aankondigen in de huis-aan-huisbladen.
- Aankondigen op de website van de gemeente en indien van toepassing op de website van de wijk.
- Aankondigen in de wijknieuwsbrieven per e-mail.

U kunt zich ook aanmelden via overheid.nl als u op de hoogte gehouden wilt worden van officiële berichten over uw buurt.

U heeft als Zoetermeerder ook zelf een verantwoordelijke rol: dus lees de brieven die de gemeente u stuurt goed door, sla de huis-aan-huisbladen open en lees de gemeentebereichten, abonneer u op de wijknieuwsbrieven of kijk regelmatig op de website van de gemeente. En het belangrijkste: als u wordt uitgenodigd voor een bijeenkomst ga er naar toe. U hoort daar wat de bedoeling precies is. Schikt de datum van de bijeenkomst u niet? Bel dan gewoon naar de gemeente via 14079 om vragen te stellen.

Zó! Zoetermeer houdt rekening met uw mening. Dat wil niet zeggen dat iedereen altijd zijn zin kan krijgen. Soms staan de meningen van betrokkenen haaks op elkaar en is het onmogelijk om een besluit te nemen waar iedereen tevreden over is. In sommige gevallen is het goed mogelijk dat niet de gemeenteraad maar de betrokkenen zelf een besluit nemen. Dat gebeurt nu ook al: denk aan het plaatsen van speeltoestellen of het kiezen voor een kunstwerk in het winkelcentrum. Zó! zal steeds scherp kijken of het mogelijk is dat u zelf beslist.

Toegankelijkheid moet véél beter

De stad is er voor iedereen, óók voor gehandicapten. Zó! Zoetermeer heeft zich in de afgelopen jaren ingespannen om de toegankelijkheid en bruikbaarheid van de stad voor gehandicapten te verbeteren. Over het resultaat zijn we nog steeds niet tevreden. Nederland heeft als een van de laatste landen het VN-verdrag over gehandicapten geratificeerd, maar er is nog steeds geen wetgeving doorgevoerd. Zó! vindt het treurig dat in een beschaafd land als Nederland de toegankelijkheid nog steeds niet goed wordt opgepakt.

Vooruitlopend op de wetgeving heeft Zó! in de afgelopen periode samen met twee andere partijen een initiatiefvoorstel gemaakt: Open Stad Zoetermeer. De gemeenteraad heeft er mee ingestemd en het college zal het verder gaan uitwerken. Ondertussen pleit Zó! bij alle onderwerpen voor een betere toegankelijkheid en bruikbaarheid. Daarbij gaat het niet alleen om het openbaar gebied, maar ook om winkels, horeca, kantoren, scholen, medische voorzieningen en alle andere plaatsen waar iedereen - dus ook gehandicapten - moeten kunnen komen. Toiletgelegenheden zijn daarbij natuurlijk ook heel belangrijk.

Verder vindt Zó! dat het ook superbelangrijk is dat woningen 'bezoekbaar' worden, want een gehandicapte die bij niemand op bezoek kan, kan niet goed een netwerk opbouwen.

De gemeente moet zich maximaal inspannen om ervoor te zorgen dat de bestaande onverschillige cultuur verandert en de stad 'gewoon toegankelijk' wordt, want iedereen moet mee kunnen doen!

Financiën

Allerlei zaken in dit programma kosten geld. Zó! Zoetermeer gaat er van uit dat met de aantrekkende economie er ook weer meer geld in het gemeentelaatje komt. Als dat tegenvalt moeten we keuzes maken, en dan zijn zaken als zorg en veiligheid voor ons prioriteit. We gaan in ieder geval niet de belasting extra verhogen.

zie ook

Hoofdstuk 3. Opperuimde stad

Hondenpoep en hondenbelasting grote ergernissen

Hoofdstuk 11. Integratie en discriminatie

Taalonderwijs – hoe eerder hoe beter

Niet discrimineren

Radicalisering

Hoofdstuk 17. Overheid en bestuur

Financieel degelijk

Belastingen en heffingen

2. Wonen

Zoetermeer heeft momenteel zo'n 55.000 woningen en er zijn plannen om daar nog heel wat huizen aan toe te voegen. Zo'n 10.000 tot 15.000 woningen in de komende 7 tot 10 jaar. Die woningen zijn nodig omdat er in de Randstad tekorten zijn aan woningen. Zó! Zoetermeer vindt dat we het bijbouwen van woningen heel zorgvuldig moeten doen: iedereen moet genoeg ruimte hebben in de stad. Ruimte om te wonen, maar ook om te spelen, te parkeren en te relaxen in het groen.

Woningmarkt – speciale aandacht voor starters

Kinderen worden groot en moeten ergens wonen. Zoetermeer is een stad met relatief veel jonge mensen. Zó! vindt het van belang dat we de jongeren zoveel mogelijk in de stad houden, zodat Zoetermeer niet op den duur een stad met alleen maar oudere mensen wordt.

Momenteel is de wachtlijst voor jongvolwassenen die het ouderlijk huis uit willen veel te lang. De woningcorporaties geven aan dat het gemiddeld 65(!) maanden duurt. Er moet dus keihard gewerkt worden om dit probleem op te lossen. Er moet bijgebouwd worden en tevens moet eens goed worden bekeken of de gevangenis kan worden omgebouwd. Gezien de ligging - niet ver van de Dutch Innovation Factory, zouden daar ook studentenhuisvesting kunnen komen.

Woningmarkt – woningen voor iedereen

Voor ouderen moeten er genoeg gelijkvloerse woningen zijn en andere mensen kiezen wellicht voor een levensloopbestendig huis waar ze hun hele leven kunnen blijven.

Zó! vindt het belangrijk dat in de stad voor alle situaties woonruimte is, afgestemd op de behoeften van de inwoners. We moeten in de eerste plaats zorgen voor betaalbare woningen voor de middeninkomens. Er moet plaats zijn voor wat duurdere huur- en koophuizen, maar ook voor mensen met een bescheiden beurs moet koop mogelijk zijn en we hebben natuurlijk voldoende sociale woningbouw nodig. Die gemengde opbouw van soorten woningen willen we niet alleen in de stad, maar ook in de wijken zodat er zo min mogelijk sprake is van standsverschillen.

Eerlijke samenwerking Haaglanden

Wie een huurwoning in de sociale sector zoekt kan zich inschrijven voor een woning in Haaglanden. Dat geldt voor de mensen uit alle gemeenten van Haaglanden. Dat zijn Den Haag, Delft, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg, Wassenaar, Pijnacker-Nootdorp, Midden-Delfland, Westland en Zoetermeer. De afspraak is dat alle gemeenten zorgen voor voldoende woningen in de sociale sector: zo'n 30%. Momenteel gebeurt dat niet genoeg. Ongeveer de helft van de gemeenten heeft niet genoeg sociale woningen, waardoor de wachtlijsten steeds langer worden. Zó! wil dat óf de gemeenten zich allemaal aan de afspraken houden, óf dat Zoetermeer alleen nog samenwerkt met de gemeenten die de afspraken nakomen.

Kantoren ombouwen

Op het ogenblik staan er veel kantoorgebouwen leeg. We hopen dat een deel van de kantoren weer vol komt met werkgelegenheid, maar voor de panden waarbij dat

niet lukt moeten andere bestemmingen gevonden worden. Een goede mogelijkheid is het verbouwen tot eenvoudige tweekamerflats voor startende jongeren. De gemeente is geen eigenaar van de kantoren, maar de gemeente kan er wel bij de eigenaren op aandringen dat er wordt verbouwd.

Duurzaam

Zó! Zoetermeer vindt het belangrijk dat nieuwe woningen op een duurzame manier worden gebouwd.

zie ook

Hoofdstuk 5. Energiebesparing

Nul op de meter en innovaties

Hoofdstuk 8. Zorg

Hospice

Voldoende verpleegbedden en seniorenwoningen

Zorgbedden

Hoofdstuk 12. Inrichting van de stad

De boom is belangrijk maar de mens gaat vóór

Hoofdstuk 13. Verkeer en vervoer

Parkeren in woonbuurten

3. Opperuimde stad

Zó! Zoetermeer heeft de leefbare stad als uitgangspunt. Hoewel Zoetermeer een moderne nieuwe stad is, is het niet overal even netjes. Dat komt onder andere doordat de gemeente vanwege de crisis veel heeft bezuinigd op het onderhoud van de stad. Nu de crisis voorbij is moet dat weer beter kunnen. Zwerfvuil en verloederings zijn vriendjes van elkaar en die willen we alle twee niet in de stad. En om prettig te kunnen wonen is het belangrijk dat overlast zoveel mogelijk wordt vermeden. Dat moeten we als bewoners vooral met elkaar doen, maar de gemeente heeft daarbij zeker ook een belangrijke rol.

Onderhoud weer op niveau 'goed'

Het onderhoudsniveau in de stad moet weer naar niveau 'goed'. En dat geldt wat ons betreft voor alle gebieden: de winkelcentra, de binnenstad, de woonwijken, de bedrijventerreinen en de recreatiegebieden.

Op plaatsen waar burens het initiatief nemen om zelf met elkaar eens een grote opruimactie te houden, of waar mensen regulier een stukje opruimwerk voor hun rekening nemen moet er ruimhartig ondersteuning vanuit de wijkpost worden gegeven en materiaal – zoals bladkorven - beschikbaar worden gesteld.

Hondenpoep en hondenbelasting grote ergernissen

Zó! Zoetermeer staat iedere maand in een andere wijk om aan de mensen te vragen wat er speelt. In praktisch alle gevallen noemen mensen de poep op straat als een grote ergernis. Een deel van de hondenbezitters ruimt keurig op, maar er zijn nog veel te veel 'baasjes' die de poep gewoon laten liggen. Nu kunnen handhavers alleen wat doen als ze de mensen en hun honden op heterdaad betrappen.

- Zó! wil dat er veel meer op wordt gelet dat mensen bij het hond-uitlaten zakjes bij zich hebben om de troep op te ruimen. Wie dat niet heeft moet een bekeuring krijgen!
- Zó! wil meer velden uitdrukkelijk met bordjes aanmerken als speelplaatsen waardoor ze verboden worden voor honden.
- Zó! wil dat er meer bakken komen waarin de poepzakjes kunnen worden weggegooid.
- Zó! wil dat de handhavers een flink deel van hun tijd besteden aan het verminderen van de overlast door hondenpoep.
- Zó! wil dat georganiseerd wordt dat mensen makkelijk kunnen aanmelden op welke plaatsen er veel poepoverlast is.

De hondenpoep is een probleem, en het kost de gemeente veel geld, maar vele hondenbezitters ergeren zich aan de hondenbelasting en hebben het idee dat de gemeente niets voor hen doet met het geld dat via de hondenbelasting wordt geïnd. Mensen vinden het ook gek dat er geen kattenbelasting is. Dat laatst is verklaarbaar: volgens de wet mag een gemeente wel hondenbelasting innen, maar geen kattenbelasting.

Zó! Zoetermeer vindt

- dat er meer hondentoiletten dicht bij huis moeten komen.
- dat de hondenbelasting voor de eerste hond moet worden verlaagd van meer dan 60 euro tot 25 euro per jaar.

Een afvalbak is op zich niet duur. Het regelmatig legen natuurlijk wel want dat is handmatig werk. Zó! vindt dat er momenteel te weinig afvalbakken zijn in de stad. Wij willen dat er veel meer komen én dat ze regelmatig worden gelegegd.

Afval zelf scheiden of alles op een hoop?

U heeft het waarschijnlijk ook: een heleboel bakken en zakken om het verschillende afval te scheiden: een tas voor de flessen met statiegeld, een tas voor de flessen die in de glasbak moeten, een zakje voor de batterijen, een bak voor papier, een afvallemmer voor het plastic, etc. etc. Afval scheiden is goed voor het milieu en goed voor de financiën van de stad.

Zó! vindt dat het scheiden van al die materialen wel zo makkelijk mogelijk moet. Op dit moment moeten mensen voor het weggooien van plastic vaak nog veel te ver lopen.

Langzaam maar zeker komt het nascheiden in opmars. Er zijn bedrijven die door middel van nascheiding al een deel van de herbruikbare stoffen (metaal) eruit kunnen halen. Plastic, drinkkartonnen en blik kunnen al in één bak. Zó! Zoetermeer wil dat Zoetermeer inspeelt op alle ontwikkelingen richting nascheiding. Het zou het mooiste zijn als er in (de buurt van) Zoetermeer een innovatief nascheidingsbedrijf wordt gevestigd. Daarmee kunnen we efficiënter omgaan met het afval en hopelijk kunnen we op termijn ophouden met alle voorscheiding: dat is prettig in het huishouden en het is uiteindelijk ook veel goedkoper.

Geen zwerfafval rond de milieu-eilanden of bij het legen van de kliko's

Als de milieu-eilanden worden gelegegd dwarrelt er van alles in de buurt neer. Hetzelfde geldt bij het legen van de kliko's. En het 'gemorste' afval wordt dan niet opgeruimd. Zó! vindt het belangrijk dat er een bezemwagen aan de vrachtauto's wordt toegevoegd zodat de rommel direct kan worden opgeruimd.

En natuurlijk moet goed gekeken worden of sommige milieu-eilanden niet vaker gelegegd moeten worden. Volle ondergrondse containers zorgen voor bergen zwerfvuil. Dat kan beter!

Plasticberg

Veel mensen scheiden keurig het plastic van het andere afval. Plastic wordt steeds meer een probleem: er ligt een hele plasticsoep in de oceanen en de industrie weet nog niet goed hoe ze het gebruikte plastic moeten verwerken. Er ontstaat een plasticberg. De gemeente kan op twee manier bijdragen:

- aanmoedigen dat er minder plastic wordt gebruikt, en daar zelf ook zorgvuldig naar kijken
- en opletten of er slimme dingen gedaan kunnen worden met het opgehaalde plastic, zoals het vervaardigen van straatmeubilair of de aanleg van plastic fietspaden.

zie ook

Hoofdstuk 10. Veiligheid

Team Handhaving - beter bereikbaar

*Geen verloedering, geen enge plekken
Wel verlichting*

Hoofdstuk 12. Inrichting van de stad
De boom is belangrijk maar de mens gaat vóór

4. Schone lucht, geluidsoverlast

Natuur en milieu zijn buitengewoon belangrijk. We hebben allemaal schone lucht nodig, en we genieten allemaal van het vele groen in en om Zoetermeer. Daarnaast hebben we allemaal ook een verantwoordelijkheid die breder is dan Zoetermeer en verder reikt dan het hier en nu. We moeten ons ervan bewust zijn dat we verstandig moeten omgaan met materialen, met energie, met onze lucht en vooral met onze toekomst.

Schone lucht

Natuurlijk is schone lucht van belang. Zó! is blij met alle ontwikkelingen die bijvoorbeeld autorijden minder vervuילend maken. Ten behoeve van de ontwikkelingen rondom het Woonhart heeft Zó! via een aangenomen amendement geregeld dat op een aantal plaatsen gemeten wordt hoe het staat met de kwaliteit van de lucht. Voor Zó! zijn de wettelijk normen het uitgangspunt.

Geluidsoverlast

Geluidsoverlast is vervelend en niet altijd eenvoudig te verhelpen. Zó! Zoetermeer heeft zich keihard ingezet om de geluidsoverlast van de RandstadRail in Oosterheem terug te brengen. Onze inspanningen hebben gelukkig resultaat gehad. De rails zijn 'ingepakt' in isolerend materiaal en het is nu stukken beter.

Er is ook regelmatig stevige overlast door evenementen. Van Rokkeveen tot Oosterheem kan men soms 'meegenieten' van dreunende feesten. Hetzelfde geldt ook voor de mensen rondom de Dobbe en het Buytenpark. Zó! is niet tegen feesten, integendeel, maar we vinden dat geluidsoverlast binnen de perken moet blijven. Een keertje lawaai kan, maar als het ieder weekeinde gebeurt, is dat niet leuk meer.

Op het ogenblik kun je als inwoner maar weinig doen aan de herrie. Zó! wil dat het makkelijker wordt om geluidsoverlast van evenementen op een vast punt te melden en dat dan direct gemeten wordt. Sowieso vinden we het niet nodig dat alle festiviteiten gepaard gaan met keiharde muziek.

Sowieso vindt Zó! dat de gemeente moet bevorderen dat muziek niet almaar luider en luider wordt. Het aantal jongeren met gehoorschade neemt toe. Daar moet veel aandacht voor komen!

zie ook

Hoofdstuk 5. Energiebesparing

*Geen windturbines erbij
Nul op de meter en innovaties
Laadpalen*

Hoofdstuk 10. Veiligheid

Team Handhaving - beter bereikbaar

Hoofdstuk 13. Verkeer en vervoer

Openbaar Vervoer – het moet wel rijden!

Hoofdstuk 16. Natuur en milieu

De overheid moet controleren

5. Energiebesparing

Hoe we het wenden of keren: aardgas is eindig en we willen als Nederland zo onafhankelijk mogelijk zijn waar het gaat om onze energievoorziening. In Zoetermeer wordt er goed nagedacht over energiezuinig wonen en ook de eerste daadwerkelijke stappen zijn gezet: De nul-op-de-meter-woningen komen er aan.

Op gemeentelijk gebouwen komen zonnepanelen die gekocht kunnen worden door mensen die zelf een huurwoning hebben en zo toch kunnen meedoen met alternatieve stroom.

Zó! vindt het erg goed als mensen, liefst met gelijkgestemden in hun buurt technische investeringen doen en hun gedrag aanpassen om dat te bereiken. De gemeente moet daarbij zoveel mogelijk adviseren en faciliteren.

Geen windturbines erbij

Windenergie heeft voor- en nadelen. Zó! Zoetermeer vindt dat enorme windturbines niet goed passen in een dichtbebouwde stad. Wij zijn dan ook tegen uitbreiding van het aantal windturbines in de stad.

We vonden het trouwens ook een heel slecht plan dat er windturbines zouden komen in het Balijbos. Zó! heeft nauw samengewerkt met de actiegroep 'De Balij Windmolen Vrij' en we zijn verschillende keren naar het Provinciehuis geweest om de Staten ervan te overtuigen dat er geen draagvlak is voor molens in het bos. Vooralsnog is dat plan van tafel, maar we houden het goed in de gaten.

Nul op de meter en innovaties

Zó! Zoetermeer is voorstander van nul-op-de-meter woningen. De gemeenteraad heeft besloten dat in 2040 Zoetermeer energieneutraal moet zijn. Om dat te bereiken zal er veel onderzoek gedaan moeten worden naar allerlei alternatieve energiebronnen zoals het gebruik van aardwarmte. Aardwarmte is een onuitputtelijke bron van energie, dus de moeite waard om - samen met anderen - te onderzoeken. Een andere mogelijkheid is de winning van zonne-energie uit wegen. Deze toepassingen van alternatieve energie zijn natuurlijk duurzaam én we verwachten dat financiële ondersteuning vanuit Europa mogelijk is.

Voor Zó! Zoetermeer geldt: experimenteren is goed, maar het is niet de bedoeling dat het de bewoners van Zoetermeer extra geld gaat kosten. Een herhaling van de problemen zoals met het warmtenet in Oosterheem moet voorkomen worden.

Laadpalen

Er komen steeds meer elektrische auto's. De gemeente faciliteert dat en er komen dus ook steeds meer parkeerplaatsen met laadpalen. Wij vinden dat een prima ontwikkeling. Daarbij geldt wel dat we graag zien dat met de omwonenden wordt overlegd wat de beste plaatsen zijn voor laadpalen.

zie ook

Hoofdstuk 3. Opperuimde stad

*Afval zelf scheiden of alles op een hoop?
Plasticberg*

Hoofdstuk 4. Schone lucht, geluidsoverlast
Schone lucht

Hoofdstuk 16. Natuur en milieu
Waterberging in de Nieuwe Driemanspolder

Hoofdstuk 17. Overheid en bestuur
Vernieuwingen

6. Economie en werkgelegenheid

Over de economie kunnen we allerlei meningen hebben, maar we moeten constateren dat we die op stedelijk niveau nauwelijks kunnen beïnvloeden. De crisis trof heel de wereld. We krabbelen nu weer langzaam op en ook in Zoetermeer is merkbaar dat het wat beter gaat. Toch is het aantal werklozen in Zoetermeer nog bovengemiddeld hoog.

Werkgelegenheid – belangrijk bij alle besluiten

Gemeenten hebben beperkte mogelijkheden om de werkgelegenheid te vergroten en het is niet de bedoeling dat de gemeente op de stoel van de ondernemer gaat zitten. De gemeente kan er wél zoveel mogelijk voor zorgen dat ondernemers en organisaties zich in Zoetermeer willen en kunnen vestigen. Zó! Zoetermeer zal altijd, bij alle besluiten, behoud en vergroting van de werkgelegenheid zwaar laten wegen.

Stadshart en Dorpsstraat

We zijn ons ervan bewust dat de winkeliers het niet makkelijk hebben. De opkomst van internetverkoop heeft onmiskenbaar gevolgen voor de 'gewone' winkels met name in het Stadshart en de Dorpsstraat. Dit betekent dat de winkelcentra veranderen. Gezellige winkelcentra zijn van groot belang voor de stad. De gemeente moet ontwikkelingen die de winkelcentra versterken goed faciliteren. Heel belangrijk daarbij is een goede bereikbaarheid en voldoende parkeermogelijkheden en bewaakte stallingsmogelijkheden voor fietsen.

Dutch Innovation Factory

De Dutch Innovation Factory is een spannende ontwikkeling in Zoetermeer. In één complex tref je er ICT-onderwijs, onderzoek en bedrijven aan. Het is zoals ze zelf zeggen: 'een broedplaats voor interactie en samenwerking.' Na een lange aanloop begint het concept zijn vruchten af te werpen. Jongeren van de Haagse Hogeschool, studenten van verschillende universiteiten, startende ICT-ondernemingen en ICT-bedrijven die al goed draaien vinden elkaar daar. De gemeente heeft dat gesteund met subsidies en wat Zó! betreft kan dat nog een (beperkt) aantal jaren doorgaan, zodat het geheel kan uitgroeien tot een belangrijke ICT-ontwikkelingscampus.

Dienst Sociale Werkvoorziening (DSW)

Er is een grote verandering doorgevoerd waar het gaat om mensen die niet zo makkelijk 'gewoon' werk kunnen vinden omdat ze bijvoorbeeld verstandelijk gehandicapt zijn. Veel minder mensen komen in aanmerking voor beschermt werk binnen de DSW. Dat betekent dat de gemeente veel mensen met een beperking moet helpen om 'gewoon' werk te vinden. Zó! wil dat daarbij heel goed wordt gekeken naar de mogelijkheden van die mensen. Maatwerk is het belangrijkste. De DSW moet worden gereorganiseerd. Een heel klein deel van de mensen komt nog in aanmerking voor beschermt werken. Daarnaast moet worden gekeken op welke manier DSW op een rendabele manier nieuwe taken kan oppakken. Daarbij kan gedacht worden aan het begeleiden van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Zó! is - nog steeds - van mening dat de contacten van de gemeente met het bedrijfsleven beter kunnen. Hierbij gaat het niet alleen om de ondernemers die zijn aangesloten bij de winkeliersvereniging of bij de Raad Voor Ondernemend Zoetermeer (RVOZ), maar ook om ondernemers en organisaties die daar niet bij zijn aangesloten. Zó! Zoetermeer is er voorstander van dat de ambtelijke organisatie (Werkgevers Steunpunt, Economische Zaken, etc.) structureel meer werkbezoeken gaan afleggen aan zoveel mogelijk organisaties en bedrijven. Zij moeten vragen wat er speelt, of de gemeente ergens mee kan helpen, en wijzen op de mogelijkheden van het Ondernemershuis . De gemeente kan bemiddelen om de vacatures van het bedrijfsleven met goed geschoold personeel te vullen. Daarnaast is het zaak dat de mensen die niet zo makkelijk werk vinden (laagopgeleiden, gehandicapten, hoogopgeleide ouderen) ook op de juiste wijze onder de aandacht van werkgevers worden gebracht.

Verborgten groepen werklozen

Zó! Zoetermeer maakt zich zorgen over de verborgen werklozen. Dit zijn bijvoorbeeld de wat oudere goedopgeleide mensen die na veel dienstjaren vanwege de crisis uit hun goede baan zijn gezet. Hun WW houdt na verloop van tijd op en wat dan? Als de partner nog wel een (halve) baan heeft, verdwijnt de werkloze helemaal uit het zicht van de instanties, waardoor de kans op werk nog minder wordt.

Zó! maakt zich ook zorgen over mensen die iedere keer kort aan het werk komen door allerlei tijdelijke banen in werkgelegenheidsprojecten en dergelijke. Zij gaan de bijstand in en uit, en dat betekent onzekerheid en armoede.

Zó! vindt dat de gemeente veel beter moet proberen om deze groepen in kaart te brengen. Vervolgens is maatwerk nodig om te zorgen dat zij in beeld blijven en extra ondersteund worden om weer aan de slag te kunnen komen in echte blijvende banen. Scholing en omscholing zijn daarbij cruciaal.

zie ook

Hoofdstuk 7. Armoede en schulden

Schuldhelpverlening en preventieve schuldhulpverlening

Hoofdstuk 13. Verkeer en vervoer

Parkeren in kantoorbuurten

Verbindingen van Noord naar Zuid

Hoofdstuk 17. Overheid en bestuur

Verantwoordelijke oplossingsgerichte ambtenaren

Digitaal zoveel maar kan

7. Armoede en schulden

In Zoetermeer zijn er veel mensen met financiële zorgen. Mensen die vanwege werkloosheid zijn aangewezen op de bijstand. Mensen die hele kleine baantjes hebben en niet genoeg verdienen om goed rond te komen. Mensen met alleen AOW. En er zijn veel mensen die schulden hebben. Vooral de laatste groep groeit. Dit betreft niet alleen mensen die te weinig inkomen hebben, maar ook mensen met een goed inkomen die verkeerd met geld omgaan. Omdat ze niet in staat zijn het overzicht te houden, geven ze te veel uit en stoppen het ene gat met het andere.

Voldoende werkgelegenheid zal zeker helpen om deze problematiek te verminderen. Daar moeten we keihard aan werken. Het voorkomen van schulden is eveneens heel belangrijk. Voor kinderen die moeten opgroeien in gezinnen met heel weinig geld moet extra worden gezorgd: ze moeten niet buitengesloten worden.

ZoetermeerPas & Kindpas

De ZoetermeerPas en de pas ontwikkelde speciale KindPas moeten blijven. Het aanbod op de pas moet goed afgestemd blijven op de mensen die het nodig hebben. Mensen die in de schuldhulpverlening zitten, moeten er ook gebruik van kunnen maken.

Schuldhulpverlening en preventieve schuldhulpverlening

De gemeente moet ervoor zorgen dat schuldhulpverlening in voldoende mate voorhanden is: voor het helpen om de schulden te saneren, maar ook om ervoor te zorgen dat mensen leren om met geld om te gaan en hun eigen administratie goed bij te houden.

Nog belangrijker is dat voorkomen wordt dat mensen torenhoge schulden opbouwen. In Zoetermeer is het project EMMA gestart (Eerder Melden, Minder Armoede) waarbij verschillende partijen zoals de woningcorporaties in de gaten houden bij wie betalingsachterstanden ontstaan zodat er snel hulp aangeboden kan worden. Als EMMA succesvol blijkt moet het doorgezet worden en waar mogelijk uitgebreid.

Fondsen en kwijtschelding

Zó! Zoetermeer heeft er in de afgelopen periode voor gezorgd dat er een Sociaal Leenfonds is opgericht. Mensen met een laag inkomen die even te weinig geld hebben kunnen daar renteloos lenen. Dit heeft het grote voordeel dat deze mensen in beeld blijven bij de hulpverlening en niet de ene schuld met de andere gaan afbetalen waardoor de schulden vaak snel veel te groot worden.

Daarnaast is er een fonds voor Sociale Noden opgericht. Dit fonds kan meer doen dan de gemeente zelf omdat de gemeente vastzit aan allerlei wettelijke regels. Het gaat er om dat mensen in een vroeg stadium zodanig worden geholpen dat zij hulp krijgen met het overzicht op hun financiële situatie en niet steeds verder in de schulden belanden. Schuldsanering is erg duur voor de gemeente. Preventie is beter voor de betrokkenen én voor de gemeente.

ZÓ! wil dat er veel wordt gedaan om mensen uit de schulden te houden. Rekenlessen zijn daar een voorbeeld van. In de afgelopen periode heeft ZÓ! er hard aan getrokken om te ervoor te zorgen dat er meer rekenlessen voor volwassenen beschikbaar zijn.

zie ook

Hoofdstuk 1. ZÓ! Zoetermeer

Toegankelijkheid moet véél beter

Hoofdstuk 6. Economie en werkgelegenheid

Werkgelegenheid – belangrijk bij alle besluiten

Dienst Sociale Werkvoorziening (DSW)

Verborgten groepen werklozen

Hoofdstuk 14. Sport

Maatschappelijke betrokkenheid sportverenigingen

Sport voor kinderen financieel bereikbaar

8. Zorg

Zorgen voor elkaar vormt de kern van iedere gemeenschap. Dat begint in je gezin en je familie, maar is natuurlijk ook van belang in je buurt, bij de vereniging, onder collega's en, als het nodig is, moet de overheid klaar staan om te helpen.

In de afgelopen jaren is steeds meer zorg bij de gemeente terecht gekomen. Helaas heeft het rijk daar niet het benodigde geld bij gedaan. We merken dat de zorg onder druk staat en dat er nog veel verbeteringen nodig zijn.

Gemeente houdt een verantwoordelijkheid

Vanuit de overheid wordt erop aangestuurd dat familieleden nog meer zorg op zich nemen dan nu al het geval is. En de zieke of gehandicapte moet zoveel mogelijk zelf regelen. We merken dat het - zeker bij langdurige ziekten en voor mensen met grote beperkingen - eigenlijk te veel gevraagd is. Zó! vindt dat de gemeente verantwoordelijk is om ervoor te zorgen dat iedereen - natuurlijk zo betaalbaar mogelijk - de benodigde zorg krijgt.

De gemeente is niet 'klaar' als een beschikking is uitgeschreven voor hulp of voor een hulpmiddel. Zó! vindt dat ook gecontroleerd moet worden of het allemaal volgens de afspraken wordt geleverd. Zelfredzaamheid is niet hetzelfde als zoek-het-zelf-maar-uit! Vaak is juist ondersteuning van de gemeente nodig om de betrokkene zo zelfredzaam mogelijk te maken. Zó! wil dat dit sterk verbetert!

Gemeente moet bereikbaar zijn

De consultants van de gemeente moeten goed bereikbaar zijn voor de cliënten en voor de mantelzorgers. Driemaal per week één uur telefonische bereikbaarheid is buitengewoon klantvriendelijk, maar komt nog steeds voor! Zó! wil dat de consultants pro-actief gaan handelen en regelmatig terugkoppelen. Binnen de afgesproken termijnen werken moet het uitgangspunt zijn.

Wmo, beroep en klachten

Veel mensen dachten dat zij na het levenslang betalen van premies voor volksverzekeringen zoals de AWBZ, recht zouden hebben op ondersteuning zoals huishoudelijke hulp op het moment dat ze het zelf niet meer kunnen. Dit is helaas niet (meer) het geval.

De bezuinigingen worden momenteel vertaald in 'maatwerk'. Dus per cliënt wordt bekeken wat er nodig is. Dat klinkt op zich niet verkeerd, maar Zó! vindt dat we er goed voor moeten waken dat het maatwerk van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) niet leidt tot willekeur. Zó! merkt in de praktijk dat de Wmo-consulenten allerhande regels hanteren die niet met de gemeenteraad zijn afgesproken. Die regels hebben vaak meer met zuinig te maken, dan met maatwerk.

Daarom wil Zó! dat in antwoord op alle aanvragen goed wordt opgeschreven waarom iemand iets wel of niet 'krijgt' van de gemeente en u moet altijd bezwaar kunnen aantekenen. Dat laatste betekent dat u een zogenaamde 'beschikking' moet krijgen en niet al in het voortraject informeel te horen moet krijgen dat u een voorziening niet kunt krijgen.

Zó! wil dat de (wettelijke verplichte) onafhankelijke cliëntondersteuners meer zichtbaar worden. De cliëntondersteuner is een persoon bij wie mensen terecht kunnen om hen te helpen met het krijgen van de juiste zorg, bijvoorbeeld als er verschil van inzicht is tussen cliënt en gemeente. Om te voorkomen dat door de cliënt gedacht wordt dat de cliëntondersteuner onderdeel is van de gemeentelijke organisatie - en daardoor niet onafhankelijk - is het niet wenselijk dat de cliëntondersteuner kantoor houdt in het stadhuis. De toegang moet laagdrempelig zijn: een kantoor op een gemakkelijk bereikbare plaats in de stad, spreekuren in de wijken of op verzoek een huisbezoek. Lukt bemiddeling niet, dan kan deze persoon, of dit bureau helpen met bezwaar aantekenen.

Zó! wil dat de inwoners van Zoetermeer ook met hun klachten over de dienstverlenende organisaties bij de cliëntondersteuner terecht kunnen. De organisaties die de hulp verlenen – bijvoorbeeld thuiszorg en leveranciers van rolstoelen en andere hulpmiddelen - verrichten vaak goed werk, maar soms gaat het helemaal mis. Nu moet een klacht ingediend worden bij de dienstverlener zelf. Gebleken is dat dit niet werkt; de cliënt voelt zich niet gehoord en de gemeente heeft geen inzicht in het aantal klachten en de aard van de klachten.

Mantelzorg – het overkomt je, en ondersteuning is nodig

Zó! Zoetermeer vindt dat er goed onderscheid gemaakt moet worden tussen vrijwilligerswerk en mantelzorg.

Een mantelzorger gaat zorgen als iemand in zijn of haar omgeving zorg nodig heeft. Het betreft chronisch zieken, terminale patiënten, gehandicapten en hoogbejaarden. De mantelzorger is meestal een gezinslid of familielid en soms een buur/vriend waar al een emotionele band mee bestaat. Mantelzorgers zorgen vele uren per week, soms 24 uur per dag, en kunnen de zorg niet zomaar beëindigen.

Mantelzorgen overkomt je en vaak wordt het werk in de tijd zwaarder en zwaarder. Mantelzorgers staan er vaak niet eens bij stil hoe ze worden opgeslokt door deze taak. Bij de start van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) was er veel aandacht voor de mantelzorger, want hoe meer de overheid er voor zorgt dat Mantelzorgers worden ondersteund, hoe langer zij het volhouden en daarbij is iedereen gebaat, de patiënt, de mantelzorger én de overheid die alle benodigde zorg niet kan leveren.

Er komt in de praktijk nog onvoldoende terecht van de ondersteuning van de mantelzorgers. Daarbij worden vanuit de gemeente vrijwilligers in de zorg en mantelzorgers te vaak benaderd alsof zij onderling uitwisselbaar zijn.

- Zó! vindt dat de gemeente ervoor moet waken dat bij de bezuinigingen op de Wmo, zoals het terugdraaien en almaar duurder maken van huishoudelijke hulp, de mantelzorger niet nóg zwaarder wordt belast.
- Zó! vindt dat mantelzorgers tijdig moeten worden geholpen met tijdelijke hulp om even te kunnen bijkomen (respijtzorg) en niet pas als ze half overspannen zijn geworden.
- Zó! vindt dat respijtzorg soms door vrijwilligerswerk geleverd kan worden, maar lang niet altijd. Respijtzorg zal vaak betekenen dat professionals moeten worden ingezet, met name als het gaat om intieme persoonlijke verzorging e.d.

De gemeente heeft geen slechte ervaringen met Persoonsgebonden Budgetten. Toch wordt steeds geprobeerd om de PGB's terug te dringen. Zó! vindt dat niet nodig. Een PGB is een bedrag dat je krijgt als je liever zelf de hulp of het hulpmiddel wilt kopen. De cliënt heeft daardoor meer vrijheid en hoeft niet per se naar de leverancier van de gemeente. Zó! denkt dat het mogelijk moet zijn om de PGB's in de meeste gevallen in stand te houden. Daarbij geldt:

- dat het de gemeente niet méér moet kosten dan de zorg in natura,
- dat de cliënt (of zijn familie) goed in staat moet zijn om het zelf te regelen en
- dat we het op een fraudebestendige manier organiseren.

Ouderen en gehandicapten moeten zich kunnen verplaatsen. Om te kunnen leven, moet je naar buiten kunnen. Naar de winkels of naar het park. Dat hoeft niet gratis, maar moet wel betaalbaar zijn. Intussen heeft de gemeenteraad besloten dat scootmobielen zoveel mogelijk in de langzame variant worden verstrekt. Dat is voor veel mensen te langzaam en ook de afstand die je er mee kunt rijden is vaak te klein. Zó! wil dat mensen die behoefte hebben aan een snellere scootmobiel (ca. 15 km/uur) met een flinke actieradius, die ook moeten krijgen!

Let op: Het feit dat een scootmobiel snel kan rijden, wil niet zeggen dat dit op de stoep en in winkelgebieden de bedoeling is. Waar mensen lopen moeten ook scootmobielen rustig rijden, en wie dat niet doet hoort een bekeuring te krijgen!

Zó! is voor het voortbestaan van zowel de Ouderenbus als de RegioTax. Daarnaast wil Zó! dat goed wordt onderzocht wat de vervoersbehoefte van verschillende doelgroepen (ouderen, gehandicapten) is, en wat er nog niet goed geregeld is. De vrijwilligersorganisaties geven aan dat er nog 'witte vlekken' zijn op dit gebied. Zó! wil die goed in beeld krijgen en vervolgens zorgen voor oplossingen. Daarbij willen we ook kijken in hoeverre gratis openbaar vervoer voor alle ouderen of voor ouderen met een smalle beurs mogelijk is.

Zó! heeft zich al jaren sterk gemaakt voor een groter hospice. Na een heleboel vertraging is het de bedoeling dat het nieuwe hospice binnenkort geopend kan worden. Het hospice is buitengewoon waardevol voor mensen die niet thuis kunnen overlijden. Zó! vindt dat er voldoende hospice-bedden moeten zijn, juist omdat de Zoetermeerse bevolking ook een dagje ouder wordt!

Er is veel te doen door en voor ouderen. Maar lang niet iedereen weet dat. Momenteel worden 75plussers - die dat willen - bezocht door vrijwillige ouderenbezoekers om te zien of het goed gaat en ze niet vereenzamen. Zó! vindt dat belangrijk!

Zó! Zoetermeer vindt het belangrijk dat we niet alleen oog hebben voor ouderen en fysiek gehandicapten, er zijn ook mensen en kinderen met andere problemen zoals de verstandelijk gehandicapten en de mensen met grote psychische problemen. Die

mensen doen vaak een extra groot beroep op ouders en familie. Voor deze mensen is het ook van belang om zoveel mogelijk gewoon mee te doen met de maatschappij. Zoetermeer kent daar mooie voorbeelden van zoals het werk in de Zoetelaar en de Weidemolen, maar ook de verschillende vormen van G-sport. Ook de STAK (Stichting Activiteiten Verstandelijke Gehandicapten) is met zijn mogelijkheden voor aangepaste speel- en cultuurmogelijkheden van groot belang.

De ouders en directe familieleden van mensen met een dergelijke beperking zijn vaak letterlijk levenslang mantelzorger. Zij moeten ook een beroep kunnen doen op ondersteuning. En de begeleiding is niet alleen levenslang, maar ook zoals dat tegenwoordig wel heet: 'levensbreed'. Het gaat over wonen, over een zinvolle dagbesteding, over het beheer van het geld van de gehandicapte, etc.

Voor zover de gehandicapte en zijn familie ondersteuning van derden nodig hebben, moet het streven zijn: één familie, één plan, één regie en dat laatste moet zoveel mogelijk bij de gehandicapte en zijn familie blijven (maar alleen als zij dat aankunnen).

Privacy in de zorg

Zó! wil ervoor zorgen dat de privacy in de zorg goed wordt gewaarborgd. Het moet bijvoorbeeld niet gebeuren dat mensen voor hun huishoudelijke hulp een urenbriefje moeten ondertekenen waarop uitgebreid de persoonlijke gegevens staan van de andere mensen die de medewerker van de thuiszorg moet helpen.

Voldoende verpleegbedden en seniorenwoningen

De meeste mensen willen graag zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Dat kan vaak beter als zij op een gegeven moment naar een woning kunnen verhuizen die is afgestemd op de hoge leeftijd. Omdat het aantal ouderen in Zoetermeer naar verhouding wat zal toenemen, zal de gemeente moeten opletten dat het aantal seniorenwoningen, aangepaste rolstoelwoningen en ook het aantal verpleeghuisbedden blijft passen bij de samenstelling van de Zoetermeerse bevolking.

Zorgbedden

Als je (plotseling) zorg nodig hebt kun je niet meer in alle gevallen naar het ziekenhuis. Naar het ziekenhuis 'mag' je alleen als dat noodzakelijk is voor het stellen van een diagnose of voor een behandeling. Als dat niet het geval is kun je terecht in een zorgpension. Althans dat is de bedoeling. Momenteel is het voor acute situaties niet goed geregeld in Zoetermeer. Huisartsen moeten dan stad en land afbellen om een bed te vinden en vaak lukt dat niet op tijd! Alle betrokken instanties wijzen naar elkaar. Zó! vindt het belangrijk dat hier een oplossing voor komt. De gemeente moet de regie pakken.

Geen fraude, wel eerlijke salarissen, geen zelfverrijking

Met enige regelmaat wordt Nederland opgeschrikt door de ontdekking van financieel gerommel bij zorginstellingen. Alle aanbieders van hulp en hulpmiddelen moeten goed gecontroleerd worden zodat fraude met zorggeld wordt vermeden of snel wordt ontdekt.

De gemeente moet zuinig zijn met de budgetten voor de zorg, maar daarbij hoort ook dat de mensen die het werk moeten doen bij de verschillende zorgorganisaties een fatsoenlijke boterham moeten kunnen verdienen. Dat geldt van hoog tot laag, dus ook voor de top van die organisaties: salarissen die passen bij de kennis, ervaring en verantwoordelijkheden. En daar moet het bij blijven. Dus géén directie die meer dan de minister-president verdient.

Donorregistratie

In Nederland is het de bedoeling dat mensen zoveel mogelijk vastleggen of zij wel of niet donor willen zijn. Dat heet donorregistratie. De regering is van plan om te regelen dat iedereen donor is, behalve als men zelf aangeeft dat niet te willen. Het is nog niet duidelijk of dat door gaat. Als dat niet zo is vindt ZÓ! het belangrijk dat er op het gemeentehuis naar wordt gevraagd als u daar komt voor een identiteitsbewijs of rijbewijs. In veel andere gemeenten gebeurt dit al.

Het is natuurlijk niet de bedoeling dat u ergens toe wordt verplicht. U beslist zelf.

zie ook

Hoofdstuk 1. Zó! Zoetermeer

Toegankelijkheid moet véél beter

Hoofdstuk 9. Jeugd en jeugdzorg

Jeugdzorg – we moeten het beter doen!

Hoofdstuk 10. Veiligheid

Geweld thuis – meldpunt bezorgd

Hoofdstuk 13. Verkeer en vervoer

Liften die werken of een alternatief

Hoofdstuk 14. Sport

Sport voor gehandicapten en chronisch zieken

Hoofdstuk 15. Vrije tijd en cultuur

Vrijwilligerswerk

Hoofdstuk 17. Overheid en bestuur

Als de Zoetermeerder klant is, is de gemeente klantvriendelijk

9. Jeugd en jeugdzorg

Er is niets waar we zoveel van houden als van onze kinderen. Die kinderen, onze Zoetermeerse jeugd, willen we zo goed mogelijk laten starten met hun leven. Daarvoor is onder meer de juiste opleiding nodig. Het onderwijs in Zoetermeer moet 'breed' zijn, met scholen op alle niveaus, in veilige goed onderhouden schoolgebouwen.

Met de meeste kinderen gaat het erg goed in Zoetermeer. Zij zijn gezond en wonen in liefdevolle omstandigheden. Met die kinderen hoeft de gemeente zich nauwelijks te bemoeien. Met veilige scholen en genoeg sportaccommodaties kunnen zij zich onder de hoede van hun ouders, ontwikkelen tot verantwoordelijke volwassenen.

In het geval dat het minder gaat, wordt de gemeente steeds meer verantwoordelijk, onder andere omdat de jeugdzorg een taak van de gemeente is geworden.

Jeugdzorg – we moeten het beter doen!

De jeugdzorg is een nieuwe taak van de gemeente. Bij jeugdzorg moet u denken aan kinderen met psychische en/of ernstige verstandelijke problemen van wie de ouders ondersteuning nodig hebben, aan kinderen zonder veilig thuis (vanwege bijvoorbeeld verslaafde ouders), aan kinderen die door de rechter uit huis worden geplaatst, en aan jongeren die vanwege crimineel gedrag naar een (gesloten) inrichting moeten.

In eerste instantie heeft de gemeente ervoor gezorgd dat de zorg zoveel mogelijk gewoon kon doorgaan. In de komende jaren is het nodig dat de jeugdzorg wordt omgevormd. Te veel kinderen krijgen te dure hulp, waarvan het niet eens altijd duidelijk is of het wel helpt.

Zó! Zoetermeer vindt het volgende belangrijk:

- Eén gezin, één plan. Te vaak werken allerlei hulpverleners met een gezin, terwijl men van elkaar onvoldoende weet. Trieste calamiteiten zijn dan het gevolg. De gemeente moet ervoor zorgen dat altijd één hulpverlener de coördinatie heeft en dat iedereen - óók het gezin zelf - weet wat er aan de hand is, en wat er moet gebeuren.
- Kinderen moeten worden geholpen als het nodig is, en niet een half jaar later, dus géén lange wachtlijsten.
- Overall in de maatschappij komt misbruik en mishandeling van kinderen voor. Dit geldt in nog sterkere mate voor kwetsbare kinderen die jeugdzorg nodig hebben. De gemeente moet steeds scherp blijven waar het gaat om het zodanig inrichten van de jeugdzorg dat de kans op misbruik zo klein mogelijk is.
- We moeten efficiënt omgaan met de middelen. Jeugdzorg is heel erg kostbaar. Hulpverleners moeten dus aantonen welk effect hun werk heeft. Wat niet werkt moeten we niet meer doen. Zeker de komende jaren moeten het meten van de effecten worden ontwikkeld en moet gekozen worden voor behandelingen die bewezen effectief zijn.
- Momenteel wordt met 10 gemeenten samengewerkt om de hulpverlening voor de jeugdzorg in te kopen. Dat functioneert niet goed. De gemeente moet zoeken naar de optimale samenwerking.

Het lijkt eenvoudig: we moeten er gewoon voor zorgen dat de jeugd wordt opgeleid voor de banen die er zijn. De praktijk blijkt echter weerbarstig en we moeten ook vaststellen dat een gemeente over veel zaken niets te zeggen heeft, waar het het onderwijs betreft (het meeste is rijksbeleid). Toch vindt Zó! Zoetermeer dat we er alles aan moeten doen om te beïnvloeden waar we maar kunnen.

Al sinds jaar en dag heeft Zoetermeer projecten om de samenwerking tussen opleidingen en bedrijfsleven soepel te laten lopen, maar het bedrijfsleven blijft zeggen dat de jeugd de verkeerde opleidingen krijgt en de scholen blijven aangeven dat het vinden van stageplaatsen buitengewoon moeizaam gaat. Het verbeteren van de samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven is dan ook een blijvende taak van de gemeente.

Voortijdig schoolverlaten

Jongelui komen nogal eens in de verleiding om te vroeg van school te gaan. De opleiding die ze hebben gekozen blijkt de verkeerde, en ze gaan dan 'een tijdje' werken. Uiteindelijk gaan ze niet meer terug naar school. Maar zonder diploma's heb je veel minder kans om als volwassene een goede baan te vinden en te houden. Zó! Zoetermeer vindt dat de gemeente nauwgezet de wet moet volgen: als jongeren werkloos worden moet er éérst gekeken worden of ze wel voldoende opleiding hebben. Als dat niet het geval is, géén uitkering maar terug naar school!

Veilig op school

Zowel op het gebied van verkeer als bijvoorbeeld de verkoop van drugs, moet het op school en op het schoolplein veilig zijn. Drugs verkopen op of rond school mag echt niet. Zó! vindt dat de alcoholnuttigingsverboden op de schoolpleinen moeten blijven en dat het Team Handhaving de scholen prioriteit moet geven. Regulier overleg tussen de schoolbesturen en de wijkposten is daarbij essentieel.

Daarnaast moet de gemeente zoveel mogelijk de scholen helpen om pesten tegen te gaan.

Veilig op straat - HALT

Onveiligheid op straat is voor jongeren ook een serieus probleem. Maar al te vaak zijn zij slachtoffer van straatrovers die bijvoorbeeld op hun smartphone uit zijn.

Helaas zijn de criminelen die strafbare feiten zoals straatroof plegen, vaak ook jong en steeds vaker nog kind. Natuurlijk moet daar al het mogelijke aan gedaan worden: van strafvervolgung tot de inzet van maatschappelijk werk, van het aanspreken van de ouders tot het zorgen voor een zinvolle dagbesteding en natuurlijk voor de jongsten: toeleiding naar bureau Halt.

Integrale Kindcentra, 7 – 19 uur opvang

Het aantal Integrale Kindcentra wordt in Zoetermeer uitgebreid. Deze combinaties van scholen en buitenschoolse kinderopvang zijn een aanwinst: Het kind wordt de gehele dag begeleid door mensen die elkaar en het kind goed kennen en dezelfde

aanpak gebruiken. Voor de ouders scheelt het bij hun werkdag dat ze niet tussendoor moeten zorgen voor verplaatsingen van het kind. Zó! denkt dat het een goede ontwikkeling is, maar wij willen dat er ook gewoon 'losse' scholen en kinderopvang blijft bestaan, zodat er genoeg keuzemogelijkheden blijven.

Alcohol en jeugd horen NIET bij elkaar

De hersenen van kinderen en jonge mensen (tot ca. 23 jaar) ondervinden schade van alcohol en zeker als er veel te veel wordt gedronken. Dat excessen als coma-zuipen bestreden moeten worden behoeft geen betoog. Bij heel veel ellende zoals verkeersongelukken, vandalisme en uit de hand gelopen ruzies is alcohol in het spel. De gemeente heeft een belangrijke rol in het handhavingsbeleid, en Zó! vindt dat Zoetermeer dat stevig moet regelen. Daarbij horen alcoholvrije scholen en sportverenigingen met een verantwoord alcoholbeleid.

zie ook

Hoofdstuk 7. Armoede en schulden

ZoetermeerPas & Kindpas

Hoofdstuk 8. Zorg

Verstandelijk en/of psychisch gehandicapt

Hoofdstuk 10. Veiligheid

Jongerenoverlast

Alcohol, drugs en hennepkwekerijen

Geweld thuis – meldpunt bezorgd

Hoofdstuk 11. Integratie en discriminatie

Niet discrimineren

Hoofdstuk 13. Verkeer en vervoer

Scheiding van voetgangers en fietsers

Verkeersveiligheid – ongelukken analyseren en voorkomen

Hoofdstuk 14. Sport

Maatschappelijke betrokkenheid sportverenigingen

Sport moet sportief en zonder geweld!

Sociale veiligheid Sportaccommodaties

Sport voor kinderen financieel bereikbaar

Hoofdstuk 16. Natuur en milieu

Kinderboerderijen, wijktuinen en leren over de flora en fauna

10. Veiligheid

Veilig zijn en je veilig voelen heeft voortdurend de aandacht van Zó! Zoetermeer. Wij kiezen daarbij voor de breedste aanpak die je maar kunt bedenken, van preventie en jongerenwerk tot aan veel blauw op straat en cameratoezicht waar dat nodig is. Van verkeersveiligheid tot aan de brandweer die alle woningen en bedrijven snel moet kunnen bereiken als de nood aan de man is.

Bestrijding criminaliteit - politie

De gemeenteraad gaat niet direct over de politie, want dat wordt tegenwoordig landelijk geregeld, maar de raad heeft wel invloed door het maken van afspraken met de politie over de zaken die prioriteit moeten hebben. Daarnaast moet de burgemeester, verantwoordelijk voor de openbare orde in de stad, verantwoording afleggen aan de gemeenteraad en Zó! zal daar zorgvuldig maar zeker ook kritisch mee omgaan.

Team Handhaving - beter bereikbaar

Het is de bedoeling dat de politie zich bezighoudt met de zwaardere zaken, en dat allerlei andere 'ongeregeldheden' zoveel mogelijk worden ingeperkt door het Team Handhaving. Het team is in de afgelopen periode groter geworden maar wij horen heel vaak dat ze nog te weinig zichtbaar zijn en vooral dat ze niet bereikbaar zijn.

Zó! vindt dat het Team Handhaving minimaal tussen 6.00 en 23.00 uur en ook in het weekeinde ingezet moet worden. Het Team Handhaving moet goed bereikbaar zijn via een eigen e-mailadres en telefoonnummer.

Wij denken sowieso dat als het lukt qua gemeentelijke financiën we het Team Handhaving nog moeten uitbreiden.

Wijk en Agent Samen (WAS)

Zó! Zoetermeer is een grote fan van de WAS-teams in de verschillende wijken. WAS staat voor Wijk en Agent Samen. Voorwaarde voor het slagen van WAS is dat de wijkagent voldoende tijd heeft voor deze samenwerking. Dat is niet altijd goed geregeld en Zó! vindt dat het beter georganiseerd moet worden.

Aangiftebereidheid

De politie kan helaas niet iedere aangifte individueel opvolgen. Wij betreuren dat maar soms zijn er geen aanknopingspunten en soms is er niet genoeg politiecapaciteit. Daardoor denken mensen nog wel eens dat het geen zin heeft om aangifte te doen. Maar zonder aangiftes wordt steeds minder zichtbaar wat er precies gebeurt in de stad. Hoe meer er aangifte wordt gedaan, hoe duidelijker het beeld is van wat er gaande is, en hoe beter de gemeenteraad en de politie zelf prioriteiten kunnen stellen. Aangifte doen is dus heel belangrijk. Zó! vindt dat dit zo makkelijk mogelijk moet kunnen. Vanuit uit huis via de computer, of direct op straat met uw smartphone. En als u persoonlijk naar het politiebureau komt moet u snel en vriendelijk worden geholpen. En natuurlijk moet duidelijk zijn wat er gebeurt met uw aangifte.

Zó! wil dat jaarlijkse gemeten wordt - via de omnibusenquête - hoe het staat met de aangiftebereidheid en de opvolging.

Iedere bewoner kan uit het raam kijken en de politie bellen als er verdachte dingen gebeuren. Dat kan via de gewone politiekkanalen, maar ook via Meld-Misdaad-Anoniem. U kunt zelf maatregelen nemen om uw huis te beveiligen. En wat ook heel belangrijk is, u kunt in uw huis verstandige dingen doen zoals niet op een wankele of te lage trap gaan staan. (De grootste kans dat u gewond raakt heeft u namelijk thuis.) De gemeente kan u niet verplichten om zelf uw verantwoordelijkheid te nemen, we vertrouwen er gewoon op dat u dat vanzelfsprekend doet. Wél kan de gemeente vaak en goed voorlichting geven over veiligheid en wat u er zelf aan kunt doen.

In veel wijken zijn de laatste jaren whatsapp-groepen ontstaan waarmee mensen elkaar op de hoogte brengen van ongewone zaken. Zó! vindt dit een goede ontwikkeling en de gemeente en de politie moeten deze groepen ondersteunen.

En als er brand uitbreekt...

Hoewel het aantal slachtoffers door brand in Zoetermeer erg beperkt is, blijft het voor Zó! een belangrijk punt van aandacht. Wij houden de aanrijtijden van de brandweer scherp in de gaten! Maar zelfs als de brandweer er binnen de kortste keren is, kan het al te laat zijn. Bijvoorbeeld als de meubels in brand vliegen en het materiaal binnen 2 minuten al een giftige rook geeft. In Nederland kan dat, omdat we landelijk lagere eisen stellen dan bijvoorbeeld Engeland. Het is dan ook van het grootste belang, levensbelang!, dat u zelf voldoende maatregelen treft. Brandmelders (aangesloten op het lichtnet of met verse batterijen), blusmiddelen voor het grijpen, goed vrijgehouden vluchtroutes en goed oefenen hoe u zonder te (kunnen) kijken het huis kunt verlaten, u moet het allemaal zelf regelen. En vergeet de koolmonoxidemeter niet. Zó! Zoetermeer vindt het geven van voorlichting een doorlopende taak van brandweer en gemeente.

Vóór beveiligingscamera's en de inzet van sociale media

Voor de pakkans van daders is het van belang dat de politie over goede signalen en getuigenverklaringen kan beschikken. Via de sociale media kan een beroep op burgers worden gedaan om te helpen bij het opsporen van daders en bijvoorbeeld ook vermiste personen. De digitale mogelijkheden breiden zich uit. Zó! is daar een voorstander van.

Cameratoezicht is in onze ogen een tweesnijdend mes. Enerzijds maakt een opgehangen camera de omgeving voor de crimineel minder aantrekkelijk en anderzijds kunnen er veroordelingen volgen, omdat het bewijs door de camerabeelden kan worden geleverd.

Zó! vindt bij cameratoezicht veiligheid belangrijker dan privacy, omdat de overheid degene is die toegang heeft tot de opnames en ook kan bepalen wat er mee gebeurt. Bij het gebruik van sociale media moeten natuurlijk regels in acht worden genomen om geen onschuldige mensen te duperen. Dat zal steeds een belangrijke voorwaarde zijn bij de inzet van nieuwe vormen van samenwerking tussen politie en burgers die door de digitalisering mogelijk worden gemaakt.

In de afgelopen jaren is voor buurten waar langere tijd sprake was van een onveilige situatie een Stadsmarshall ingezet. Dit is een functionaris die 'doorzettingsmacht' heeft binnen de gemeente en daardoor snel kan handelen zonder veel bureaucratie. De Stadsmarshall is veel in de wijk en onderhoudt contacten met de burgemeester, de politie, en team handhaving, maar ook met de woningbouwcorporaties, de thuiszorg en jeugdhulpverlening. Gezinnen die veel grote problemen hebben of veroorzaken, komen daardoor in beeld en passende maatregelen worden door de Stadsmarshall in gang gezet. Dit levert positieve resultaten op, dus Zó! wil dat de inzet van de Stadsmarshall wordt voortgezet en waar nodig uitgebreid.

Jongerenoverlast is van alle tijden, maar daarom niet minder vervelend. Het kan zelfs leiden tot situaties die omwonenden als bedreigend ervaren. Het is zaak om de jongeren die vervelend rondhangen, ontspanningsmogelijkheden en alternatieve hangplekken te bieden en vooral ook een opleiding of werk.

We kunnen natuurlijk niet accepteren dat oudere jongeren en jong volwassenen zich zo misdragen dat mensen niet meer over straat durven. De burgemeester heeft daar als bewaker van de openbare orde een belangrijke rol in, en wij zullen hem vanuit de raad daarbij controleren en steunen!

Jongeren, vooral met een slok of een paar pillen op, kunnen erg gewelddadig worden en richten soms ook een hoop schade aan. Wij vinden het niet meer dan normaal dat de gemeente, zoveel als maar mogelijk is, de schade van vandalisme laat herstellen of betalen door de jongeren zelf en als ze nog onder het gezag van hun ouders vallen, moeten die voor de kosten opdraaien. Wij vinden dat mobiel cameratoezicht om te kunnen zien wie ieder weekeinde hetzelfde bushokje slopen, toegepast moet worden.

De gemeente werkt momenteel met verboden om op bepaalde plaatsen alcohol te drinken. Het wordt per straat of plein verboden. Op de schoolpleinen mag het nooit. Dat beleid kan wat ons betreft worden voortgezet. Hetzelfde geldt voor de beslissing dat we één verkooppunt voor softdrugs hebben in Zoetermeer. Dat moet zo blijven.

In Zoetermeer floreren de hennepkwekerijen. Hoewel we ondernemers een warm hart toedragen kunnen we dit soort bedrijvigheid niet toestaan. Vaak is er sprake van erg gevaarlijke omstandigheden waarbij stroom en water op onverantwoorde manier bij elkaar komen, en de lieden die zich ermee bezig houden zijn ook vaak geen fijne jongens. Kortom hoe minder van die 'handel' hoe beter.

Nog steeds blijkt dat er 'achter de voordeur' sprake is van een heleboel verborgen geweld. Dat komt vaak pas naar buiten als de situatie al volledig uit de hand is gelopen en er ambulances moeten voorrijden. Daarnaast zijn er ook situaties waarbij mensen zichzelf zodanig verwaarlozen dat ze een gevaar voor zichzelf (en hun omgeving) vormen. Zoetermeer heeft een meldpunt Bezorgd waar iedereen die onge-

rust is over het welzijn van iemand anders dit kan melden. De GGD doet dan (discreet) onderzoek.

Geen verloedering, geen enge plekken

Een goed onderhouden, overzichtelijke omgeving is van belang. Bewoners voelen zich daarin prettig en veilig. Weelderige struiken leiden vaak tot onoverzichtelijke situaties, die, als er ook nog het nodige zwerfvuil ligt, als potentieel gevaarlijk worden ervaren, zeker als de omgeving 's avonds ook nog niet of schaars verlicht is. Die situaties moeten worden aangepakt. U moet enge plekken altijd kunnen melden bij de wijkpost, en die moet ervoor zorgen dat er snel actie op wordt genomen. Het beschikbare geld om die plekken op te knappen moet dan ook worden overgedragen aan de wijkpostmanagers.

Wel verlichting

Zoetermeer kent veel 'bloemkoolwijken', met allerlei kleine straatjes, achterpaden, en weinig vrij uitzicht. Criminelen kunnen daardoor na een inbraak makkelijk wegkomen. In wijken met veel woninginbraken moet goed gekeken worden naar de verlichting van de woonbuurten en ook naar de routes die een inbreker kan volgen. Sommige paden achter huizen en tuinen langs, zouden wellicht afgesloten kunnen worden met alleen door de bewoners te openen hekken.

Op een aantal plaatsen en tijden is het in Zoetermeer een stuk donkerder dan we gewend waren. Er is minder verlichting vanwege energiebesparing, dus beter voor het milieu en goedkoper. Op sommige locaties kan dit prima, maar op andere plekken blijken de mensen het heel vervelend te vinden.

Mede op aandringen van Zó! is er op een aantal plaatsen sprake van 'groene' verlichting. Dit zorgt ervoor dat in parken de flora en fauna niet wordt verstoord en men toch wat kan zien.

zie ook

Hoofdstuk 8. Zorg

Geen fraude, wel eerlijke salarissen, geen zelfverrijking

Hoofdstuk 9. Jeugd en jeugdzorg

Veilig op school

Veilig op straat - HALT

Alcohol en jeugd horen NIET bij elkaar

Hoofdstuk 11. Integratie en discriminatie

Radicalisering

Hoofdstuk 13. Verkeer en vervoer

Scheiding van voetgangers en fietsers

Bewaakte fietsenstallingen gratis!

Verkeersveiligheid – ongelukken analyseren en voorkomen

Situatie Nutricia

Hoofdstuk 14. Sport

Sport moet sportief en zonder geweld!

Sociale veiligheid Sportaccommodaties

Hoofdstuk 17. Overheid en bestuur

Splitsen wijken en wijkgericht werken

11. Integratie en discriminatie

Ook in Zoetermeer leven mensen uit allerlei culturen met elkaar. Vaak gaat dat prima, maar soms schuurt het. Nieuwkomers spreken nog geen Nederlands. Er zijn vooroordelen over en weer. De aanslagen in alle delen van de wereld zijn veront-rustend. Zó! Zoetermeer vindt dat we problemen op dit gebied niet moeten nege-ren, maar bespreken!

Taalonderwijs – hoe eerder hoe beter

Achterstanden op het gebied van taal leveren een permanente ernstige handicap in het onderwijs en je latere leven op. Kinderen die worden opgevoed in een andere moedertaal moeten zo snel mogelijk naar op taal gerichte peuter- en kleuterop-vang.

Volwassenen die de taal onvoldoende beheersen – zowel de mensen van buiten-landse afkomst als de autochtone analfabeten moeten de gelegenheid hebben om de taal te leren. Voor zover mensen niet in aanmerking komen voor het reguliere onderwijs wil Zó! Zoetermeer stimuleren dat vrijwilligers zich inzetten om mensen te helpen, bijvoorbeeld bij Piëzo en de bibliotheek.

Maatwerk voor taal voor vluchtelingen

Zó! vindt het belangrijk dat goed gekeken wordt naar het opleidingsniveau van vluchtelingen. Heeft iemand in het land van herkomst nauwelijks onderwijs genoten dan zal het leren van een vreemde taal flink wat tijd vergen. Voor hoogopgeleide mensen moet het taalonderwijs veel sneller kunnen gaan. Zó! heeft ervoor gezorgd dat hoogopgeleide vluchtelingen versneld Nederlands kunnen leren, en we vinden dat de gemeente hiermee verder moet gaan. Daarmee kunnen vluchtelingen snel aan het werk. Voor hen goed om hun plaats in de Nederlandse maatschappij te vin-den en voor de gemeente bespaart het op uitkeringen.

Niet discrimineren

We denken soms dat het in Nederland allemaal goed geregeld is, maar we discrimi-neren nog vaak. En daarbij zien we dat de ene groep, denk aan sommige allochto-nen, de andere groep, bijvoorbeeld homoseksuelen met de nek aankijkt. En zo vin-den autochtone Nederlanders het best lastig om niet alle mensen van bijvoorbeeld Turkse of Marokkaanse afkomst over één negatieve kam te scheren. We moeten niet de ogen sluiten voor zaken die niet goed gaan, dus als bijvoorbeeld een groep jongelui voor overlast zorgt, mag best gezegd worden welke jongeren dat zijn, maar Zó! Zoetermeer wil absoluut voorkomen dat daarmee hele bevolkingsgroepen worden weggezet.

Culturele verschillen

Er zijn in de stad culturele verschillen. Dat kan verrijkend zijn, maar soms botst het. We merken dat bijvoorbeeld gedurende de ramadan, als er in de avonden veel activiteit is rondom gebedshuizen en islamitische culturele centra. Zó! vindt dat daar over gesproken moet worden in de stad. Daarbij hoort dat er goede af-spraken worden gemaakt over wat wel en niet kan. En een beetje tolerantie over en weer is natuurlijk het belangrijkste.

Een nieuw fenomeen is de radicalisering van sommige Zoetermeeders. Het betreft heel weinig mensen, maar zij kunnen eventueel wel héél gevaarlijk zijn. Zó! vindt dat we daar de ogen niet voor moeten sluiten. Samenwerking met de islamitische organisaties is van groot belang.

De gemeente moet zo snel mogelijk zo veel mogelijk leren over het voorkomen van radicaliseren en ook hoe moet worden omgegaan met mensen die terugkomen uit oorlogsgebied. De middelen die de gemeente hiervoor van het rijk krijgt moeten verstandig worden ingezet.

Tegelijkertijd moeten we ons blijven realiseren dat het een heel klein aantal mensen betreft. We moeten ervoor waken dat angst niet de intermenselijke verhoudingen verstoort.

12. Inrichting van de stad

Een stad is geen statisch ding, maar altijd in beweging. Om het hoofd te bieden aan de woningnood worden er veel huizen bijgebouwd en zo zijn er altijd veranderingen gaande. Tot nu toe werden de hoofdlijnen vastgelegd in bestemmingsplannen maar binnen een aantal jaren - het rijk twijfelt nog over de invoeringsdatum - wordt er gewerkt binnen de nieuwe Omgevingswet.

Omgevingswet

Het rijk probeert de wetgeving eenvoudiger te maken. Daarom worden er een heleboel wetten vervangen door één nieuwe wet, de Omgevingswet. Dat betekent dat de gemeente de plannen voor de stad op een andere manier moet vastleggen. Ook komen er nieuwe spelregels voor de inspraak - in Zoetermeer noemen we het vaak samenspraak - over de inrichting van de stad.

De wet is nog niet helemaal af, maar het is de bedoeling dat mensen ook veel zaken samen afspreken: dus bij een verbouwing van uw huis moet u dan zelf met de burens over uw plannen gaan praten. Het rijk zegt dat met de Omgevingswet het omgevingsrecht eenvoudiger en beter wordt. Zó! Zoetermeer weet nog niet of het rijk er in slaagt om dat waar te maken. We begrijpen dat de raad ook nog veel keuzes moet maken over de toepassing van de nieuwe Omgevingswet en men verwacht dat het wel zo'n 10 jaar duurt voor alles is ingeregeld en iedereen er aan gewend is.

Zó! Zoetermeer vindt dat de gemeenteraad de Omgevingswet zo moet vormgeven dat het:

- Voor iedereen duidelijk is wat per locatie wel of niet mag.
- Voor iedereen makkelijk te achterhalen is waar wel en waar geen vergunning voor nodig is.
- Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten altijd het uitgangspunt is.
- Dat als samenspraak door bewoners, organisaties of bedrijven geregeld moet worden er duidelijke richtlijnen zijn. Bij grotere projecten moet de gemeente altijd zelf de regie over de samenspraak houden.

De boom is belangrijk maar de mens gaat vóór

Zó! Zoetermeer heeft in de afgelopen periode heel hard gewerkt om het rigide boombeleid te versoepelen. Bij de snelle groei van Zoetermeer – het dorp moest immers in een beperkte tijd een grote stad worden – zijn er allerlei keuzes gemaakt voor boomsoorten in de straten. Soms waren dat sowieso geen handige keuzes en soms werd welbewust gekozen voor snelgroeiers om de wijk gauw groen te krijgen met het idee dat die later vervangen konden worden. Vervolgens werd in de afgelopen jaren iedere gemeentelijke boom 'heilig' verklaard met het gevolg dat er niets komt worden gedaan aan overlastgevendende bomen.

Samen met een heleboel bewoners - we hebben contact gehad met honderden mensen - hebben we overlegd en daar is een initiatiefvoorstel uit voortgekomen. Dat gaf nog heel wat voeten in de aarde in de raad, maar doordat er door ons zoveel bewoners waren gemobiliseerd moest er wel wat veranderen.

Nu is er een adviesteam, en worden klachten over overlast serieus genomen! Op sommige plaatsen worden de bomen vervangen door iets dat beter past, soms wordt er gesnoeid.

Zó! Zoetermeer blijft voor een groene stad, waarbij ons uitgangspunt is dat het kan op een manier waarbij iedereen er plezier aan beleeft.

Reclame

Bij een bloeiende economie hoort ook veel reclame. Zó! vindt dat we daarbij goed moeten opletten dat we niet allerlei uitzichten 'verpesten' door te veel, te grote of te schreeuwerige reclame. Dat geldt met name voor de Dorpsstraat, de recreatie- en natuurgebieden en de woonwijken. De enorme reclamemast langs de A12 vinden wij niet oké. Zó! heeft zich ingezet dat hij aan de kant van de woningen wordt afgeschermd, maar ook voor het verkeer is het geen goede ontwikkeling. Vooral met reclame die steeds 'verspringt' moet terughoudend worden omgegaan.

zie ook

Hoofdstuk 1. Zó! Zoetermeer

Toegankelijkheid moet véél beter

Hoofdstuk 2. Wonen

Woningmarkt – speciale aandacht voor starters

Woningmarkt – woningen voor iedereen

Kantoren ombouwen

Hoofdstuk 5. Energiebesparing

Geen windturbines erbij

Hoofdstuk 13. Verkeer en vervoer

Wandel- en fietspaden

Scheiding van voetgangers en fietsers

Parkeren in woonbuurten

Parkeren in kantoorbuurten

Situatie Nutricia

Verbindingen van Noord naar Zuid

Hoofdstuk 17. Overheid en bestuur

Splitsen wijken en wijkgericht werken

13. Verkeer en vervoer

Het maakt ons niet uit waar u heen gaat, en ook niet hóe u gaat. U bent mans genoeg om zelf te beslissen voor welke vervoermiddel u op welk ogenblik kiest. U weet zelf ook wat de effecten zijn op het milieu en op uw gezondheid en u weet ook zelf of u tijd heeft om bijvoorbeeld te gaan fietsen. In alle gevallen moet de gemeente ervoor zorgen dat u veilig en prettig uw doel kunt bereiken. Daarbij zoeken we steeds naar de balans tussen bereikbaarheid en veiligheid.

Overigens is niet alleen de gemeente verantwoordelijk: de grootste verantwoordelijkheid ligt natuurlijk bij u zelf als verkeersdeelnemer!

Wandel- en fietspaden

Bijna alle Zoetermeeders, fietsen wel eens en de fietspaden worden heel vaak genoemd door de mensen die wij vragen naar de kwaliteit van de stad. Aan de ene kant is het fietspadennetwerk van Zoetermeer natuurlijk zeer modern en gescheiden van het andere verkeer, en melden de bewoners dat andere steden er niet aan kunnen tippen. Recentelijk is ook het nachtnet ingericht. Dit zijn fietspaden die worden aangeraden als het donker is.

Dat is allemaal mooi, maar we horen ook vaak dat de paden onvoldoende onderhouden zijn. Nu de economie weer aantrekt en de gemeente niet meer zo hard hoeft te bezuinigen vindt Zó! dat het onderhoud van de paden snel weer op een beter niveau gebracht moet worden.

Verder moet er nog eens goed worden gekeken naar allerhande hekjes en negatieve drempels in de straat. Op sommige plaatsen wordt het fietsen een soort hindernisbaan. Gekeken zou moeten worden of er ook andere oplossingen zijn. Hetzelfde geldt voor de veeroosters in de buitengebieden.

Zó! heeft zich de afgelopen periode ingespannen om de bedekking van de fiets- en voetgangersbruggen te verbeteren omdat een mens daar uit elkaar rammelde. Dat is gelukt. Nieuwe bruggen krijgen direct een andere afdeklaag, en de bestaande bruggen worden verbeterd. We houden dat goed in de gaten.

Scheiding van voetgangers en fietsers

Zó! vindt dat er te vaak wordt gefietst op plaatsen waar de voetgangers het rijk alleen moeten hebben. Dat geldt vooral voor de winkelcentra en voor de recreatiegebieden. Dat betekent meer handhaving.

In het Buytenpark moet het veel duidelijker worden wat een fietspad is en wat alleen bedoeld is voor voetgangers.

Bewaakte fietsenstallingen gratis!

Fietsen moeten zoveel mogelijk veilig gestald kunnen worden. Het bewaken van de fietsenstallingen is best duur. Daarom waren er plannen om minder fietsenstallingen te laten bewaken. Zó! was en is daar op tegen. Zó! vindt dat fietsenstallingen waarbij de fietsen binnen staan in ieder geval bewaakt moeten worden!

Op een aantal punten in Zoetermeer moeten mensen die geen trappen kunnen lopen (mensen met rollators, kinderwagens, fietsen, rolstoelen) voor de 'kortste weg' gebruik maken van liften. Denk aan de Mandelabrug en de oversteek van Buytenwegh naar Meerzicht over het spoor. Verder zijn er veel stations met liften.

Het is iedere keer een omslachtig en langdurig gedoe gebleken om die liften – soms van de gemeente, soms van derden – gerepareerd te krijgen. Na veel aandringen van Zó! zijn er bij de Mandelabrug extra liften bijgekomen.

Het aantal klachten is intussen verminderd, maar daarmee is nog niet alles opgelost. Wij blijven actief om ervoor te zorgen

- dat nieuwe liften goede afmetingen hebben zodat scootmobielen en rolstoelers met hulphonden er ruim in kunnen.
- dat de liften niet om de haverklap stuk zijn,
- dat ze - indien nodig - snel worden gerepareerd en
- dat er - waar mogelijk - alternatieven komen zoals hellingbanen.

Openbaar Vervoer – het moet wel rijden!

De laatste tijd gaat het stukken beter met de RandstadRail. Het heeft lang geduurd voor alle storingen met de wissels opgelost waren. Zó! blijft alert. Het Openbaar Vervoer moet goed functioneren, en als er een storing is moet de communicatie goed op orde zijn. De tijd dat je in een wagon een uur naast een weiland staat, of op een winderig perron, zonder te weten wat er aan de hand is, moet echt verleden tijd zijn.

Zó! Zoetermeer vindt dat in de zomermaanden er een bus moet rijden tot aan de grens met Zoeterwoude zodat de Zoetermeerse Plas / Noord Aa geheel bereikbaar is.

Parkeren in woonbuurten

In een goed ingerichte stad kun je goed je auto kwijt. In Zoetermeer zijn in sommige wijken – o.a. door rijksregels uit het verleden – flinke problemen ontstaan. Wij horen daar met grote regelmaat klachten over van bewoners. Het probleem oplossen blijkt erg lastig. Als de gemeente voorstelt om een straat anders in te richten ontstaan er heftige discussies: de een wil wel een stukje groen opofferen voor een extra parkeerplaats, maar de ander wil dat niet en vindt dat de buurman best wat verder kan lopen. Uiteindelijk komt er dan geen overeenstemming en blijft het probleem bestaan. Zó! denkt dat de gemeente dit soort problemen niet van bovenaf kan oplossen. Wij willen bevorderen dat mensen uit een straat of buurt met elkaar naar de beste oplossingen zoeken (en elkaar in ieder geval leren kennen zodat men met elkaar in gesprek komt). De gemeente faciliteert waar nodig door bijvoorbeeld een vergaderruimte of een onafhankelijke gespreksleider ter beschikking te stellen.

Bij het bouwen van nieuwe woningen moet niet gedacht worden dat de mens-van-de-toekomst wel minder gebruik zal maken van de auto. Ook mensen die met de trein naar het werk gaan, hebben vaak auto's nodig, en die moeten geparkeerd worden. Auto's die rondjes moeten rijden op zoek naar een parkeerplaats dragen niet bij aan het verbeteren van de luchtvervuiling. Dus ook bij nieuwbouw vindt Zó!

dat er genoeg parkeerplaatsen moeten komen. Als in de toekomst blijkt dat ze niet (meer) gebruikt worden kan er altijd nog een andere bestemming (speelterrein, groen) voor gevonden worden.

Parkeren in kantoorbuurten

Op sommige plaatsen – vooral in Rokkeveen – en bij het Woonhart, parkeren medewerkers van de kantoren in de woonwijk en zorgen zo voor overlast. De gemeente moet in goed maar stevig overleg treden met de gebruikers van de kantoren en zorgen dat het wordt opgelost: afspraken maken en vervolgens ook zorgen dat de afspraken worden nageleefd!

Verkeersveiligheid – ongelukken analyseren en voorkomen

In een moderne stad als Zoetermeer is de verkeersveiligheid beter dan in veel oude steden waar je nog met je fiets in de tramrails kunt schieten. Dat wil niet zeggen dat we er zijn. In de omgeving van scholen is de combinatie van gehaaste ouders met auto's en onoplettende kinderen een voortdurende bron van zorg. Ook de talrijke, relatief ernstige aanrijdingen waarbij (brom-) fietsers en tegenwoordig ook elektrische fietsen zijn betrokken, behoeven aandacht.

Op plaatsen waar vaker ongelukken gebeuren moet goed worden bekeken wat de oorzaak is, zodat de situatie verbeterd kan worden. Daarvoor is een stipte registratie van de ongelukken een vereiste.

Situatie Nutricia

Het vrachtverkeer dat bij Nutricia hoort is al jaren een probleem voor de omliggende wijk. De raad heeft al in 2014 besloten dat er een betere toegangsweg moet komen. Dat is helaas een langdurig traject geworden. Zó! blijft opletten dat de benodigde werkzaamheden niet op de lange baan worden geschoven.

In de tussentijd moet het vrachtverkeer niet door de kleine straten van de wijk Dorp rijden. Zó! heeft de situatie van de Da Costastraat aan de kaak gesteld. We hebben er net zo lang bovenop gezeten tot er verkeersborden kwamen bij de Marijkestraat waardoor het inrijden van te lange vrachtwagens is verboden.

Verbindingen van Noord naar Zuid

Vanuit Zoetermeer kom je makkelijk naar Den Haag en naar Utrecht. De verbindingen richting Leiden/Amsterdam en Rotterdam zijn minder handig, zeker als je kijkt naar het Openbaar Vervoer. Zó! Zoetermeer denkt dat het gunstig voor de stad is, als dat verbeterd wordt. Dit kan een gemeente niet alleen: samenwerking met de provincie en de MetropoolRegio Den Haag Rotterdam (MRDH) waarvan Zoetermeer deel uit maakt, is daarvoor nodig. Daarbij kijken we zeker ook naar een goede inpassing van dergelijke verbindingen.

zie ook

Hoofdstuk 8. Zorg

Scootmobielen, Ouderenbus en RegioTax

Hoofdstuk 10. Veiligheid

Wel verlichting

14. Sport

Mensen moeten natuurlijk zelf beslissen hoe ze hun leven inrichten, maar we weten allemaal dat bewegen van groot belang is. Bewegen en sporten is van belang voor iedereen, voor de jeugd, voor volwassenen, voor ouderen en zeker ook voor mensen met een handicap of een chronische ziekte.

Zó! wil dus dat er genoeg mogelijkheden zijn om te bewegen, te wandelen en te fietsen en dat er goede sportaccommodaties zijn.

De sportverenigingen in Zoetermeer bloeien dankzij talloze vrijwilligers. De sportverenigingen vervullen een belangrijke maatschappelijke functie. De gemeente moet de sportverenigingen koesteren.

Sportaccommodaties

Zoetermeer beschikt over goede sportaccommodaties en in de afgelopen periode is er - ondanks de bezuinigingen - toch gewerkt aan verbeteringen zoals de nieuwbouw bij de hockey. Ook is besloten om de Noordwesterhal te verbouwen voor nieuwe functies en wordt het nieuwe Gymworld gebouwd, een prachtige accommodatie voor onder andere trampolinespringen en turnen. Pro Patria en CGV worden daarmee in staat gesteld om kampioenen op te leiden!

Goede accommodaties zijn van belang voor alle sportverenigingen. De accommodaties moeten goed onderhouden worden zodat de clubs gebruik kunnen maken van ruimten die voldoen aan de eisen van deze tijd. De gemeente subsidieert de sportverenigingen via de huur van de accommodaties. Momenteel wordt overwogen om dat transparanter te maken. Zó! is het er mee eens dat duidelijker wordt wat er aan subsidie naar de verschillende sportverenigingen gaat. Daarbij gaan wij ervan uit dat het niet mogelijk zal blijken te zijn om het allemaal langs dezelfde meetlat te leggen. Sommige sporten zijn nu eenmaal duurder qua accommodatie dan andere. Tariefswijzigingen moeten in alle gevallen redelijk blijven.

Maatschappelijke betrokkenheid sportverenigingen

De gemeente wil sportverenigingen die iets extra's doen op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid extra subsidie geven. Zó! vindt het prima dat sportclubs die extra werk maken van sportdeelname door kwetsbare groepen of die zich inspannen om jongelui van 'hangen' naar 'bewegen' te krijgen daarvoor beloond worden. Maar Zó! vindt ook dat het runnen van een sportclub op zich al van groot maatschappelijk belang is, dus wij zullen geen voorstellen om clubs te korten, omdat zij geen maatschappelijke extra's bieden, steunen.

Sport moet sportief en zonder geweld!

Sporten moet sportief! Er is geen weldenkend mens die het anders vindt, maar toch blijkt dat er nog een heleboel gaande is wat er niet bij hoort: ouders die met veel te respectloze teksten de kinderen aanmoedigen en dus foute voorbeelden geven, spelers en spelertjes die met veel te grote monden tegen scheids- en grensrechters te keer gaan tot zelfs vechtpartijen en geweld waarbij slachtoffers vallen. Dat gedrag moet worden uitgebannen.

De gemeente moet met de sportbestuurders afspreken dat zij zorgen voor stevig beleid op het gebied van onwenselijk gedrag en dat zij ook maatregelen nemen tegen sporters en bezoekers die deze extra spelregels overtreden. De verenigingen mogen dan ook aan de gemeente vragen om hen tijdelijk te ondersteunen als dat nodig is. We willen geen verloedering in de sport!

Sociale veiligheid Sportaccommodaties

In Zoetermeer is de aandacht voor de sociale veiligheid rondom de sportaccommodaties weggezaakt en moet weer een nieuwe impuls krijgen. Rondom sportaccommodaties moet het niet alleen daadwerkelijk zo veilig mogelijk zijn, het moet er ook veilig uitzien. Mensen moeten zich veilig voelen op weg naar de fietsenstalling en de kleedkamers. Dat betekent wat op het gebied van verlichting en onderhoud van de bosjes rondom. Zó! wil dat in de komende tijd de verbetering van de sociale veiligheid weer wordt opgepakt. Zeker niet alleen door de gemeente, maar vooral in samenwerking met de gebruikers van de accommodaties.

Sportgala, sportevenementen en topsport

De gemeente moet zich voornamelijk bezighouden met de breedtesport. Ernaar streven dat zoveel mogelijk mensen regelmatig bewegen en op hun eigen niveau kunnen sporten. Maar in de stad is er ook sprake van topsport. Heel wat Zoetermeerse individuele sporters schoppen het ver in de wereld en bereiken mooie plaatsen op EKs en WKs. De gemeente moet hen koesteren en aanmoedigen, maar het is geen taak van de gemeente om individuele sporters financieel te ondersteunen. Dat is een taak van de bonden en het NOC*NSF.

Het sportgala waarbij de sportman en sportvrouw van het jaar worden gekozen, wordt sinds een aantal jaren gehouden tijdens Zoetermeer Culinaire. Dat vinden wij géén succes. Zó! Zoetermeer vindt dat daar nog eens kritisch naar gekeken moet worden! Misschien is de Nationale Sportweek beter, of een tijdstip eerder in het jaar.

Er vinden in Zoetermeer vele grote en kleinere sportevenementen plaats. Zó! vindt het geweldig dat de vele vrijwilligers van de sportclubs dit allemaal organiseren. De gemeente moet het houden van sportevenementen met raad en daad ondersteunen en faciliteren.

Sport voor gehandicapten en chronisch zieken

In Zoetermeer is afgesproken dat ook voor mensen met een handicap of met een chronische ziekte, sporten mogelijk moet zijn. Op het gebied van jeugd met een verstandelijke beperking is er het een en ander georganiseerd, maar voor het overige heeft dit afgesproken beleid nog niet echt goed vorm gekregen. Dat moet wél gebeuren en Zó! wil dat de gemeente gaat overleggen met de gehandicapten en chronisch zieken zelf om te zien wat er voor hen aan accommodatie, en begeleiding nodig is.

Sport voor kinderen financieel bereikbaar

Mensen die kiezen om zelf te bewegen door bijvoorbeeld iedere dag een stuk stevig te wandelen kunnen dat vrijwel kosteloos doen. Maar voor met name de jeugd is het ook van belang dat ze kennis maken met sport in verenigingsverband, en

teamverband, want niet alleen beweeg je dan, je leert ook van alles op het gebied van samenwerken, respect hebben voor elkaar, je aan spelregels houden, etc.

Sporten bij een vereniging kost geld en Zó! Zoetermeer vindt dat voor kinderen uit arme gezinnen sporten haalbaar gemaakt moet worden door bijvoorbeeld de ZoetermeerPas en het werk van organisaties zoals stichting Leergeld.

Investeringsimpuls behouden

De investeringsimpuls voor verenigingen, bestaande uit een eenmalige subsidiebijdrage en de mogelijkheid dat de gemeente garant staat voor een lening bij de bank heeft er in de afgelopen jaren aan bijgedragen dat verenigingen hun eigen accommodaties konden opknappen. De gemeente heeft daar een jaarlijks budget voor. Zó! wil dat de investeringsimpuls voor de verenigingen blijft bestaan.

Zwemmen

Momenteel wordt er gezwommen in het 25-meterbad van het Keerpunt, in De Veur en in De Driesprong. Voor het verenigingszwemmen en het doelgroepen zwemmen is dat voldoende, maar Zoetermeeders willen ook graag kunnen 'vrij zwemmen'. En als het mooi weer is, wil men buiten kunnen zwemmen. Zó! wil dat er geregeld wordt dat als het warm is, er voldoende mogelijkheden zijn voor recreatief zwemmen. Daarom vindt Zó! dat de gemeente ervoor moet zorgen dat er een nieuw recreatief zwembad komt. Als ondernemers niet geïnteresseerd zijn moet de gemeente zelf het initiatief nemen.

Het aantal verdrinkingsgevallen onder vluchtelingen neemt toe. Zó! Zoetermeer vindt dat bij de inburgering uitgebreid tijd moet worden besteed aan voorlichting over de gevaren van ons waterrijke land. Waar mogelijk moeten (alle) mensen aangemoedigd worden om naar zwembles te gaan.

Blauwalg

De blauwalg verpest te vaak het zwemwater. De gemeente moet de inspanningen om de blauwalg te bestrijden stevig voortzetten. In de Nieuwe Driemanspolder wordt momenteel een recreatiegebied ingericht, dat tevens is bedoeld als mogelijkheid voor waterberging bij zware regenval. Naar verwachting zal de doorstroming die ontstaat als het recreatiegebied af is in 2020, helpen om een betere doorstroming van de Noord Aa te realiseren, waardoor er minder blauwalg wordt verwacht. Als dat onvoldoende werkt moet de gemeente in samenwerking met het Waterschap blijven zoeken naar alternatieve oplossingen.

zie ook

Hoofdstuk 7. Armoede en schulden

ZoetermeerPas & Kindpas

Hoofdstuk 15. Vrije tijd en cultuur

Vrijwilligerswerk

Evenementen

15. Vrije tijd en cultuur

Goed wonen in Zoetermeer gaat ook over de vrije tijd in Zoetermeer: kunnen uitgaan in een gezellige stad, met genoeg florerende winkels, waar altijd wat te doen is, of waar je zelf wat kunt gaan doen als je het leuk vindt om te dansen, zingen, acteren, knutselen, fotograferen, en noem maar op. Maar het gaat ook over het doen van vrijwilligerswerk.

Vrijwilligerswerk

Zoetermeer draait op vrijwilligers. Zonder vrijwilligers zou de hele stad piepend tot stilstand komen. Vrijwilligers besturen de Ouderenbus, scheidsrechteren bij het hockey, besturen de verenigingen, zetten de kruispunten af bij de avondvierdaagse, helpen vluchtelingen met de taal, zorgen voor ondersteuning voor mensen die moeite hebben met hun administratie en we kunnen zo nog pagina's doorgaan. Zó! vindt dat de gemeente het vrijwilligerswerk niet moet regelen maar moet ondersteunen.

Voor iedereen die zijn steentje wil bijdragen is er passend vrijwilligerswerk, dus het Vrijwilligerinformatiepunt (VIP) is heel belangrijk om de vacatures en de vrijwilligers bij elkaar te brengen. Zó! vindt ook het sportcafé waar sportbestuurders met elkaar van gedachten kunnen wisselen heel belangrijk.

In ieder geval bedankt Zó! alle vrijwilligers die - vaak jaar in jaar uit - zich inzetten voor onze inwoners, onze verenigingen en onze stad!

Evenementen

Zó! vindt evenementen in de stad belangrijk. Wij hebben ons altijd ingezet om in ieder geval het Bevrijdingsfestival, Zoetermeer Culinair en Cultuur Lokaal te behouden. Ook het op gepaste wijze herdenken van oorlogsslachtoffers bij Dodenherdenking en de jaarlijkse Zoetermeerse Veteranenavond met de optocht kan op onze steun rekenen. En we zijn trots op de vele sportevenementen die soms best nog wat meer aandacht zouden mogen krijgen.

Het aantal evenementen neemt momenteel toe. Zondag in het park is er bij gekomen en met het verplaatsen van de warenmarkt naar het Marseillepad komen er ook meer evenementen op de Markt. Hetzelfde geldt voor het terrein in het Van Tuyllpark. Zó! vindt evenementen prima voor de stad. Het trekt mensen naar Zoetermeer en het is gezellig.

Daarbij willen we wel dat het voor iedereen gezellig blijft in Zoetermeer. We merken dat geluidsoverlast bij evenementen groter wordt en vaker voorkomt. Wij denken dat het mogelijk moet zijn om die geluidsoverlast terug te dringen. De muziek hoeft niet altijd keihard, en het moet mogelijk worden dat het Team Handhaving gebeld kan worden die dan kan meten of de organisatie zich aan de afspraken houdt.

Amateurgezelschappen

Zó! Zoetermeer vindt het belangrijk dat mensen en vooral kinderen en jongeren zich kunnen uitleven met toneelspelen, zingen, dansen en acrobatiek. Toen het Kwadranttheater gesloten dreigde te worden nog vóór de geplande nieuwbouw

klaar was zijn we dan ook direct in actie gekomen met een initiatiefvoorstel. Zó! Zoetermeer gaat ervoor dat de nieuwbouw bij het CKC voortvarend wordt gerealiseerd – goed maar niet luxe – zodat de vele vrijwilligers straks een goede en veilige plek hebben. Wij hopen ook dat het buitentheater dat tegenover het CKC is gerealiseerd regelmatig gebruikt gaat worden.

Bibliotheken behouden en uitbouwen

Zó! Zoetermeer vindt het belangrijk dat er 3 vestigingen van de bibliotheek blijven bestaan en het Stadshart, Rokkeveen en Oosterheem is daarbij een goede verdeling over de stad. De bibliotheek in het Stadshart is zich aan het vernieuwen tot het Forum waar ook allerlei maatschappelijke organisaties een plaats vinden en zo laagdrempelig bezocht kunnen worden door de Zoetermeerders.

Zó! Zoetermeer kijkt vol verwachting uit naar deze vernieuwingen die zichtbaarder zullen worden als de verbouwing van het stadhuis is afgerond.

Stadsmuseum

Het Stadsmuseum gaat verhuizen naar de stadhuislocatie. Zó! is daar geen voorstander van geweest, omdat er structureel erg veel geld bij moet. Het besluit is inmiddels door de gemeenteraad genomen. Zó! hoopt dat de plannen van het museum brengen wat ervan verwacht wordt, en we zullen scherp opletten dat het museum niet ieder jaar nóg meer geld kost.

Poppodium De Boerderij

De Boerderij heeft zich ontwikkeld tot een poppodium met een prachtige reputatie in binnen- en buitenland. De Boerderij is toe aan modernisering. Wat Zó! Zoetermeer betreft wordt er in 2018 of 2019 geld vrijgemaakt om die modernisering - en een andere zaalindeling - te realiseren.

Behoud bestaande culturele voorzieningen

Zó! Zoetermeer heeft in de afgelopen perioden gevochten om de bestaande culturele voorzieningen zoals het Stadstheater en het CKC overeind te houden. Zowel in het CKC als in het Stadstheater wordt verbouwd om de gebruiksmogelijkheden te verbeteren. Wij zullen in de komende periode onverminderd doorgaan met het openhouden van de bestaande culturele voorzieningen.

Nieuwe initiatieven - Cultuurfonds - Kunstsubsidies

De gemeenteraad heeft de subsidies voor een deel van de cultuur ondergebracht in een cultuurfonds. Tegen de afspraken in, is dat cultuurfonds aan de slag gegaan terwijl de raad nog over de voorwaarden zou moeten beslissen. De wethouder heeft tot nog toe doorgedrukt dat de gemeenteraad géén voorwaarden kan meegeven aan het fonds en dat heeft al tot 'ongelukken' geleid. Zo bleek op het laatste moment dat er geen geld was voor de voorstellingen in het Buytenpark. Zó! vindt dat de raad veel meer moet kunnen beslissen wat er met uw belastinggeld gebeurt.

Zó! is voor nieuwe initiatieven, maar er moet altijd een afweging zijn met het kunnen voortzetten van evenementen die inmiddels een traditie zijn geworden. We juichen samenwerking tussen allerlei instellingen en organisaties van harte toe.

Zó! vindt dat startende Zoetermeerse kunstenaars gesteund kunnen worden door bijvoorbeeld tijdelijk goedkope atelierruimte aan te bieden. Dat geldt niet voor kunstenaars uit andere gemeenten.

Zó! is er geen voorstander van om allerlei beslissingsbevoegdheden neer te leggen bij één of meerdere externe organisaties. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad het democratische mandaat en dat betekent dat de raad de verantwoordelijkheid moet nemen. En dat de raad altijd de uitgaven moet kunnen controleren.

zie ook

Hoofdstuk 14. Sport

Investeringsimpuls behouden

16. Natuur en milieu

Waterberging in de Nieuwe Driemanspolder

Tussen Den Haag, Leidschendam en Zoetermeer komt een nieuw natuur- en recreatiegebied, dat van belang is als waterberging bij heftige regenval. Hierbij wordt samengewerkt met meerdere gemeentes en het waterschap. Wij verheugen ons erop en vinden dat Zoetermeer in goed overleg met de partners de druk op de ketel moet houden zodat het gebied volgens plan in 2020 opengesteld kan worden.

Dierenwelzijn

We zullen er niet veel woorden over vuil maken, want het is voor Zó! Zoetermeer niet meer dan normaal dat je fatsoenlijk omgaat met dieren. Alle wettelijke voorschriften moeten natuurlijk worden nageleefd. Dierenbeulen, die schapen bij het Prielenbos vermoorden of honden bij de Benthuizerplas vergiftigen, moeten worden opgespoord en gestraft. Wij volgen daarbij de landelijke regelgeving.

De overheid moet controleren

Betrouwbaar milieutoezicht op de uitstoot van bedrijven is van essentieel belang. De werkzaamheden op dit gebied zijn ondergebracht bij een samenwerkingsverband van verschillende gemeenten waardoor de expertise verbeterd is. We zullen blijvend moeten controleren of deze Omgevingsdienst Haaglanden zijn werk goed doet.

Kinderboerderijen, wijktuinen en leren over de flora en fauna

Jong geleerd... we weten het allemaal! Zeker voor kinderen uit de stad is kennis van de natuur niet vanzelfsprekend. Zó! is voor het behoud van de stadsboerderijen en de wijktuinen. Wat ons betreft hoeft dat niet allemaal onder beheer van de gemeente zelf. Wij moedigen de natuurverenigingen aan om zoveel mogelijk kinderen bij hun werk te betrekken en juichen samenwerking bij de natuureducatie toe. Voor de wijktuinen is het belangrijk dat zij zeker weten dat zij meerjarig hun activiteiten kunnen voortzetten.

zie ook

Hoofdstuk 4. Schone lucht, geluidsoverlast

*Schone lucht
Geluidsoverlast*

Hoofdstuk 5. Energiebesparing

*Geen windturbines erbij
Nul op de meter en innovaties
Laadpalen*

Hoofdstuk 12. Inrichting van de stad

De boom is belangrijk maar de mens gaat vóór

Hoofdstuk 13. Verkeer en vervoer

Wandel- en fietspaden

Hoofdstuk 14. Sport

Blauwalg

17. Overheid en bestuur

Zó! Zoetermeer gebruikt altijd gewoon gezond verstand. Het gaat immers altijd om uw leven, uw welzijn en uw (belasting-)geld. Goed nadenken over de financiën van de gemeente en daar zorgvuldig, behoedzaam en spaarzaam mee omgaan is onze plicht.

Zó! Zoetermeer vindt dat de gemeente waar het gaat om orde, veiligheid en handhaving belangrijke verantwoordelijkheden heeft. Daar hoort een strenge uitstraling bij. De gemeente moet doorpakken en ook zelf het goede voorbeeld geven. Maar de overheid is ook een dienstverlener met een monopoliepositie. U kunt uw paspoort en rijbewijs bijvoorbeeld alleen in de 'winkel' van het stadhuis kopen. Dat betekent dat de gemeenteraad degene is die er op moet toezien dat u goed wordt geholpen en dat de gemeente vriendelijk en behulpzaam is.

Als de Zoetermeerder klant is, is de gemeente klantvriendelijk

Het klinkt simpel maar klantvriendelijkheid is niet eenvoudig en zeker niet in een ambtelijke organisatie. Natuurlijk moet u netjes en respectvol te woord worden gestaan, maar ook uit andere zaken moet een dienstverlenende behulpzame houding spreken. De gemeente moet per brief, e-mail en telefoon goed bereikbaar zijn, en u moet snel en correct worden geholpen. Doorverbinden en doorverwijzen is prima, maar moet beperkt blijven tot één keer en alleen gebeuren als u dan inderdaad bij de juiste deskundige terecht komt. Het kastje en de muur moeten uit het stadhuis verdwijnen. De telefonische bereikbaarheid moet gewoon goed zijn.

Zó! is nog niet tevreden met hoe het nu gaat. De bereikbaarheid van sommige afdelingen is niet voldoende, en het is nog niet altijd in één keer duidelijk waar je moet zijn. De website van de gemeente moet ook voortdurend worden gecontroleerd op gebruiksvriendelijkheid.

Verantwoordelijke oplossingsgerichte ambtenaren

De tijd dat schrijvers in lange rijen onder het toezichthoudend oog van hoogwaardigheidsbekleders hun werk deden is, gelukkig, voorbij. Steeds meer wordt er thuis of ergens anders gewerkt. Ook mensen die niet op hun werkplek zitten, zijn verantwoordelijk om goed bereikbaar te blijven. En aan iedere ambtenaar die u om de een of andere reden 'nee' moet verkopen vragen we om nog eens extra met u mee te denken: wat zou er dan wél kunnen?

Vooraf ook richting ondernemers en organisaties kunnen we nog stappen maken op het gebied van klantvriendelijkheid en meedenken.

Digitaal zoveel maar kan

Digitaal werken kent vele voordelen: er wordt wat vastgelegd, het is snel, het is makkelijk want het kan uit de luie stoel, het is vaak ook goedkoop voor de gemeente. Dus Zó! Zoetermeer is vóór digitaal werken. Maar... niet iedereen kan goed uit de voeten met de computer, en daarmee moet altijd rekening worden gehouden! Ook de mensen zonder PC horen erbij, en moeten steeds goed weten op welke manier zij geholpen kunnen worden. Gastvrouwen zullen waar nodig de mensen moeten helpen met de computer en dat gaat echt verder dan wijzen waar hij staat.

Zó! Zoetermeer gaat voor sluitende begrotingen en voor sparen voor de toekomst: er moet genoeg geld zijn als de riolen, de scholen en de kunstgrasvelden vervangen moeten worden, om maar wat willekeurige zaken te noemen. Dat doet Zoetermeer nu netjes, en dat moet ook zo blijven. Voor grotere toekomstige investeringen in de stad moet ons investeringsfonds gevuld worden. We gaan voor projecten die de stad verbeteren en/of nodig zijn. Zó! Zoetermeer houdt niet van prestige-projecten.

Belastingen en heffingen

Iedereen begrijpt dat het moet, maar niemand vindt het leuk: belasting betalen. Zó! verwacht dat er geen ruimte is om de inkomsten van uit de OZB te laten dalen, maar we vinden dat de opbrengst – net zoals in het huidige beleid – met niet meer dan de inflatie moet stijgen. Dat betekent dat u op uw aanslag (tarief x WOZ waarde = aanslag) geen eindbedragen ziet verschijnen die veel hoger zijn dan het jaar ervoor.

Voor de heffingen geldt de wettelijke regel dat de gemeente niet meer dan de kostprijs mag doorberekenen. Vanwege de crisis slaagde de gemeente er in om goedkopere contracten af te sluiten. Voor een deel is daarmee de heffing verlaagd, maar voor een ander deel heeft de gemeente zaken aan de kosten toegevoegd. Dat is volgens de wet in orde, maar Zó! wil dat de komende 4 jaar de kostensoorten die worden betrokken bij het berekenen van de kostprijs niet verder worden uitgebreid!

Splitsen programma's

De begroting van Zoetermeer is ingericht op basis van programma's. Sommige van die programma's betreffen heel erg veel geld, en ook veel verschillende onderwerpen. Het is daardoor voor de gemeenteraad (en voor de bewoners die willen meekijken) niet eenvoudig om goed inzicht en 'grip' te hebben op die onderwerpen en geldstromen. Zó! vindt dat een aantal programma's in de begroting gesplitst moeten worden.

Samenwerken met andere gemeenten - Bleizo

Met Lansingerland werken we samen op het gebied van Bleizo (de gronden aan weerszijden van de A12). Hoewel er goed wordt samengewerkt is dat project niet succesvol. In ieder geval nog niet. Het bouwen van kantoren is door het overschot aan kantoorgebouwen van de baan. Gelukkig wordt er nu hard gewerkt aan het nieuwe station. Zó! verwacht dat dit station als het klaar is, zal helpen om het gebied tot ontwikkeling te brengen.

Hoewel het Bleizo-gebied in principe was bestemd als bedrijven- en kantorenterrein, heeft Zó! Zoetermeer geen bezwaar als delen worden gebruikt voor woningbouw.

Samenwerken in Gemeenschappelijke Regelingen met meerdere gemeenten

Soms worden we door het rijk verplicht om samen te werken met meerdere gemeenten. De GGD is een voorbeeld. In een gemeenschappelijke regeling geeft een gemeente ook grotendeels zijn bevoegdheden weg: niet de gemeente(raad) beslist, maar het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Als gemeenteraad kun je

alleen wat aan de gemeentelijke afvaardiging in het bestuur meegeven, maar de invloed wordt daardoor uiterst klein. Gemeenschappelijke Regelingen zijn daardoor niet erg democratisch, want de burger kan niet stemmen op het bestuur. Zó! vindt dat we alleen aan zulke grote gemeenschappelijke regelingen moeten meedoen als het echt niet anders kan.

Zoetermeer doet ook mee in de mega-gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag, waarbij 23 gemeenten gezamenlijk een vervoersautoriteit vormen. Hier wordt onder andere het verkeer en het openbaar vervoer geregeld. De MRDH werkt ook samen op het gebied van economie. Zó! Zoetermeer vindt dat de bewoners en zelfs de gemeenteraden, te weinig invloed kunnen uitoefenen. We moeten ervoor waken dat de MRDH een soort 'onderonsje' van bestuurders wordt. Zó! is daar scherp op.

Wat ons betreft moeten er niet nog meer taken naar de Metropoolregio. Als zaken te 'groot' zijn voor een individuele gemeente, dan horen ze wat ons betreft bij de provincie, want die heeft een door de burger gekozen bestuur.

Stedenbanden

Zoetermeer had allerlei stedenbanden. De meeste zijn in de afgelopen periode op een laag pitje gezet. Dat vinden wij goed. Zó! vindt terughoudendheid op dit gebied belangrijk, en waar er nog sprake is van verbindingen moet goed omschreven zijn wat de doelen zijn.

Splitsen wijken en wijkgericht werken

De wijk Buytenwegh De Leyens is erg groot en de wijk bestaat in feite uit twee van elkaar verschillende onderdelen, die ieder een eigen benadering vragen. Zó! wil graag dat de wijk wordt gesplitst in 2 wijken: Buytenwegh en De Leyens.

In de afgelopen periode is op ons voorstel wel afgesproken dat allerlei meetgegevens separaat voor Buytenwegh en De Leyens worden aangeboden. Maar een echte splitsing vinden wij nog veel beter. Daarnaast moeten we ook voor de andere grote wijken nog eens goed kijken of een splitsing niet beter is.

De gemeente is de laatste jaren erg dubbel doende geweest met wijkgericht werken. Aan de ene kant wordt er vaak gesproken over wijkgericht werken, maar aan de andere kant zijn de wijkposten uitgehold.

Zó! is voorstander van wijkgericht werken, en van duidelijke plaatsen - wijkposten - waar mensen uit een wijk terecht kunnen.

Vernieuwingen

Zó! Zoetermeer denkt dat we altijd moeten open staan voor mogelijke veranderingen en vernieuwingen, op allerlei gebied. Daarbij moet de gemeente wel haar plaats kennen en – u voelt hem al aankomen – het gezonde verstand gebruiken. Een gemeente moet in het eigen werk experimenten niet schuwen, maar er altijd voor waken dat er geen onveilige of ongewenste effecten ontstaan. Klein beginnen zodat iets eerst kan worden uitgetest is vaak een goed idee en goed kijken of het gewenste resultaat daadwerkelijk wordt gehaald is belangrijk. En de gemeente

moet zich er altijd van bewust zijn, dat we het doen in uw leefomgeving, met uw geld.

Als mensen, organisaties of ondernemers met initiatieven en voorstellen komen, mogen zij in eerste instantie rekenen op een positieve houding van de gemeente. De gemeente zal zich overigens altijd moeten afvragen of het wel nodig is dat de gemeente zich er mee bemoeit. Wat Zó! betreft zorgt de gemeente vooral voor vergaderzaaltjes en goede koffie & Zó!